

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznika. — Inerati do 30 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inerati petih vrst Din 4. — Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREJNIŠTVO IN UREDNIŠTVO
LJUBLJANA, Smolova ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Stronmayerjeva 36 — NOVO MESTO, Ljubljanska 9, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Stronmayerjeva ulica 1, telefon št. 24, podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESSENICE: Ob kolodvoru 141. Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Sredozemska konferenca: Nov poskus za ohranitev miru

Danes bosta izročena odgovora Italije in Nemčije, od katerih je v prvi vrsti odvisen uspeh konference za omejitev piratstva na Sredozemskem morju

Zeneva, 9. septembra. d. V Zenevi je zopet oživela, diplomatska delavnost. Sredozemska konferenca se bo sestala jutri v Nyonu, ki je samo 23 km daleč od Zeneve. Menijo, da bosta Nemčija in Italija prišli na konferenco. Italijanski in nemški delegati bodo stanovali v Lausanni, ostali delegati pa se bodo vozili na konferenco iz Zeneve. Konferenci bo predsedoval angleški zunanji minister Eden.

Konferenca bo proučila možnost mednarodne kontrole na Sredozemskem morju, da bi se preprečilo torpediranje tujih parnikov. Govore, da sta Nemčija in Italija že obljubili sodelovanje na konferenci, ker je Anglija odločno izjavila v Rimu in Berlinu, da se bo konferenca vršila, čeprav bi se je Italija in Nemčija ne udeleževali. Anglija tudi ne bo dovolila, da bi na konferenci govorili o zadnjih dogodkih, ki so v zvezi s špansko državljansko vojno, ker noče, da bi se konferenca spremenila v rusko-italijansko-nemško prepiranje. Anglija hoče ugotoviti samo to, kaj se lahko zgodi v bodočnosti.

Negrinova misija v Parizu

Pariz, 9. septembra. AA. Po vesteh s pristojnega mesta sta Beck in Delbos razpravljala o celotnem mednarodnem položaju, predvsem pa o zadevah, ki se tičejo Sredozemskega morja. O istih vprašanjih je Delbos govoril s predsednikom španske republikanske vlade Negrinom, ki bo v svetu DN zahteval zaščito španske obale. Po sestanku Negrina s Delbosom je špansko poslanstvo objavilo uradno poročilo, v katerem pravi, da je Negrin obvestil francoske državljane o stališču španske vlade glede varnosti na Sredozemskem morju. To varnost morajo določiti strokovnjaki DN, ker bi sicer zenevska ustanova preveč trpela na svojem ugledu.

kovnjaki DN, ker bi sicer zenevska ustanova preveč trpela na svojem ugledu.

Nemški odgovor poln pridržkov

Nürnberg, 9. septembra. AA. Po večerjanjem zasedanju narodnosocialističnega kongresa je bil na seji vlade določen nemški odgovor na povabilo k sodelovanju na sredozemski konferenci. Poročajo, da je ta odgovor poln pridržkov, da pomeni prav za prav odklonitev Nemčije, da bi prišla na konferenco.

Rim, 9. septembra. AA. Odgovor italijanske vlade na angleško in francosko vabilo na sredozemsko konferenco bodo izročili danes.

Rim, 9. septembra. w. Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Kakor je bilo objavljeno, je italijanska vlada glede predloga za sklicanje sredozemske konference zavzela ugodno stališče, toda po Italiji odklonjeno izjavo, da je ustvarilo nov položaj. V rimskih krogih smatrajo za primerno, da bi se udeležile posvetovanj glede Sredozemskega morja tudi druge države, med njimi tudi Poljska in Portugalska. Ta posvetovanja bi se lahko vršila v Londonskem odboru za nevmesavanje, v katerem namerava Italija nadaljevati svoje sodelovanje.

Ruske pripombe

Moskva, 9. septembra. g. Na povabilo francoske in angleške vlade k sodelovanju na sredozemski konferenci v Nyonu je ruska vlada pristala z dvema pridržkoma. Ruska vlada prosi za pojasnilo, zakaj je bila Nemčija povabljena na sredozemsko konferenco, čeprav ne leži ob Sredozemskem morju, na to pa kritizira, ker ni bila

povabljena vlada španske republike v Nyonu, čeprav gre za sredozemsko državo.

Odmev ruske note v angleškem tisku

London, 9. septembra. AA. V zvezi s sovjetskimi odgovori na povabilo na sredozemsko konferenco piše »Daily Express«: Odgovor sovjetske vlade je učinkovit v Londonu kot bomba. Sodelovanje Italije na tej konferenci je še vedno dvomljivo, navzlic temu pa vztraja angleška vlada pri konferenci zaradi čim prejšnje politične ureditve.

»Daily Telegraph« računa, da bo Rusija po odklonitvi njenih zahtev v Rimu segla po neodvisnih ukrepih. Po angleškem in francoskem mnenju naj bi nyonska konferenca ne bila politična.

»Daily Mail« pravi, da je Velika Britanija večerjajo sporočila italijanski vladi, da ne bo dovolila sovjetski delegaciji, da bi na konferenci postavila Italijo na zatožno klopo.

Listi pričakujejo, da bo za predsednika nyonske konference izvoljen Eden. »News Chronicle« priobčuje članek Vernona Bartletta, ki se boji, da se bodo na tej konferenci ponovili dogodki, ki so se odigrali v odboru za nevmesavanje.

Ameriško stališče

Washington, 9. septembra. AA. Zunanji minister Hull je izjavil, da postaja položaj na Sredozemskem morju zaradi pogostih napadov na trgovske parnike zelo napet. Dodal je, da ameriška vlada pod nobenim pogojem ne bo nikomur priznala pravice do blokade španske obale. Prav tako ni bilo naročeno ameriškim trgovskim parnikom, naj se izogibajo Sredozemskemu morju.

Kraljica Marija na novinarski razstavi

Danes dopoldne si je ogledala novinarsko razstavo in velesojem Nj. Vel. kraljica Marija

Ljubljana, 9. septembra. Ob 11. se je z avtomobilom pripeljala z Bleda v Ljubljano in si ogledala razstavo slovenskega novinarstva in ostale razstave ljubljanskega jesenskega velesoja Nj. Vel. kraljica Marija. Spremljala jo je tovarišica in sošolka Angležinja gđ. Cresswell iz Londona, ki je že nekaj dni gost kraljice Marije na Bledu.

Visokega gosta so pozdravili ob izstopu iz avtomobila pred razstavnim paviljonom novinarske razstave dvorane Franja Tavčarjeva, adjutant polkovnik Branko Pogačnik, minister dr. Kreck, banov pomočnik dr. Majcen, ga. dr. Natlačenova, ga. dr. Adlešičeva, v imenu predsedstva velesoja predsednik Ivan Bonač, general Dodič, župan dr. Adlešič, ravnatelj dr. Dular in predsednik ljubljanske sekcije JNU direktor Stanko Virant. Gospe so pa kraljici izročile lepe šopke.

V zgodovinskem oddelku sta predsednik g. Virant in predsednik novinarske razstave g. Železnikar razkazala vse zanimivosti. S posebno pozornostjo si je kraljica ogledala prvi slovenski časopis Vodnikove »Lubanske Novice«. Pomudila se je tudi v panteonu ustvarjalcev in utemeljiteljev slovenskega novinarstva in pohvalila zlasti Kraljev kip Primoža Trubarja.

Dr. Verčon je kraljici razložil razvoj našega tiska za mejami. Ko je kraljica zapustila ta oddelek, je rekla: A zdaj ni ničesar več! Vodja agencije »Avala« dr. Birska je kraljici razkazal vse moderne aparate za brezžično sprejemanje vesti iz vsega sveta. Delj časa se je kraljica pomudila ob razstavi ženskega tiska. Zanimala se je za najstarejšo letniko prvega slovenskega dnevnika »Slovenskega Naroda« in prebrala naslove razstavljenih izvodov. V oddelku Blasnikove tiskarne je visokega gosta ravnatelj Prpeluh opozoril na nekatere zanimivosti. Posebno pozornost je posvetila kraljica faksimilu Njegušovega »Gorskega Venca«, katerega je tiskala Blasnikova tiskarna po naročilu kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Nič manj ni vzbujala njeno pozornost indijska knjiga, ki je bila tiskana v Blasnikovi tiskarni po naročilu škofa Barage. Ko je kraljica odšla v paviljon N, da si ogleda še tiskarno »Ljubljanskih Novic«, jo je zunaj zbrano občinstvo navdušeno pozdravljalo. V paviljonu N je kraljico pozdravil urednik Tone Gmajner in ji izročil zadnji izvod velesojemskih »Ljubljanskih Novic«.

Z vsjo pazljivostjo je kraljica poslušala tolmačenje I. podstaroste SKJ g. Gangla o razvoju sokolskega tiska in sprejela zadnjo številko »Sokolske volje«.

V paviljonu G sta kraljici razložila razstavljen predmete gg. Gaber in Santel. Posebno so kraljico zanimala končnice panjev in karikature. Ob izhodu je kraljici predsednik Virant izročil lepo vezano monografijo slovenskega novinarstva s posvetilom slovenskih novinarjev.

Nato si je kraljica ogledala še misijonsko, umetniško in razstavo cvetlic, kjer se je vpisala v velesojemsko spominsko knjigo.

Z nürnberškega kongresa Kancelar Hitler o pomenu dela in kulturnem udejstvanju

Nürnberg, 9. septembra. AA. Na večerjanji svečanosti dela je kancelar Hitler v svojem govoru med drugim izjavil: Letošnje zasedanje v Nürnbergu je v znamenju dela. To zasedanje proučevala delovne roke nemškega naroda in njegovo neutrudljivo delo. Prostovoljna služba je za nemški narod prav tako pomembna kakor njegova vojaška moč. Kdor želi spoznati novo Nemčijo, je ne bo spoznal, če se ne seznani tudi z nemško realnostjo, ki se imenuje prostovoljna delovna služba.

Po Hitlerjevem govoru so vsi zapeli »Pesem dela«. Na velikem Zeppelinovem terenu je bilo zbranih 38.000 delavcev, članov organizacije prostovoljne delovne službe, na velikih tribunah pa nad 100.000 ljudi.

sposobnost gledanja in odlikovanja realnosti. Umetnik stopa daleč pred človeštvom in zato je treba v njegovih delih videti najvišje delo njegovega naroda.

Hitlerjeve nagrade za umetnost in znanost

Nürnberg, 9. septembra. AA. Propagandni minister dr. Göbbels je na kulturni seji narodno-socialističnega kongresa razglasil imena prvih prejemnikov nacionalne nagrade za umetnost in znanost, ki jo je ustanovil Hitler letos 30. januarja, ko je prepovedal nemškimi državljani sprejemati Nobelovo nagrado. Nagrado po 100.000 mark so prejeli Alfred Rosenberg, znana zdravnik dr. Avgust Bier in dr. Ferdinand Sauerbruch in znani raziskovalec dr. Wilhelm Fülner. Razen tega je Hitler odredil, naj položijo na grob znanega arhitekta prof. Ludvika Trosta znamenje te nagrade in izkažejo čast možu, ki bi jo moral prvi dobiti.

Mussolinijev obisk v Nemčiji

Berlin, 9. septembra. AA. Mussolini bo prišel v Monako 25. septembra. Tam bo ostal en dan, nato pa bo s Hitlerjem prisostvoval vjem nemških čet v Meklenburgu in na Pomorjanskem. Po vojaških vajah bo poseetil Berlin, kjer bo nadaljeval politične razgovore. Uradna izjava o njegovem obisku bo objavljena bržkone 28. septembra, dne 29. t. m. pa se bo Mussolini vrnil v Italijo.

53 bombnikov, 5 lovskih letal in trije hidroplani. Vsa letala so pripadala japonskemu letalskemu oporišču na Formozi. Vseh skupaj je bilo dosegel sestreljenih 108 japonskih letal. 48 so jih sestrelili kitajska letala, 60 pa kitajske baterije. Zaradi tako velikih izgub je poveljnik letalskega oporišča na Formozi izvršil harakiri.

Slab vtis odgovora na angleški protest

Tokio, 9. septembra. b. Preiskava o incidentu, katerega žrtev je postal angleški poslanik v Nankingu Hugessen, še ni končana. Ker pa bi nadaljnje zavlačevanje japonskega odgovora utegnilo izvesti ostrejši angleški nastop, je zunanji minister Hirota izročil angleškemu poslaniku začasni odgovor, v katerem poudarja, da še vedno ni bilo mogoče ugotoviti podrobnosti o napadu na angleškega poslanika. Ob enem izraža japonska vlada svoje obžalovanje, ker je bil ranjen diplomatski predstavnik prijateljske države.

Zelo slab vtis na angleške kroge pa je napravila izjava zun. ministra Hirote v parlamentu, da bi japonska mornarica nikdar ne mogla storiti dejanja, ki bi nasprotovalo najelementarnejšemu čutu humanosti. To izjavo je Hirota podal v odgovor nekemu konservativnemu poslancu, ki mu je stavil naslednja štiri vprašanja: 1. Ali naj Japonska sploh vzame na znanje noto angleške vlade, ki obtožuje japonsko mornarico barbarskega napada na neborce? 2. Kakšen je resnični dejanski položaj? 3. Ali ni bil morda napad na angleškega poslanika posledica kake kitajske zavjate? 4. Ali ni navsezadnje poslanik sam odgovoren za incident, ker je brez poprejšnjega obvestila prišel v vojno cono? — Hirota je na ta vprašanja odgovoril, da sploh še ni dokazano, da bi bil kak japonski letalec streljal na angleškega poslanika, kajti japonski letalec bi takega dejanja ne bil zmogel.

Včeraj so se razširile govorice, da ni izključeno, da bo Anglija sprito teh negativnih odgovorov na svojo noto reagirala na japonsko zadržanje z — odpoklicem svojega poslanika iz Tokija.

150 milijonov funtov šterlingov za Kitajsko

London, 9. septembra. d. Kakor poroča »Star«, se je kitajskemu finančnemu ministru dr. Kungu posrečilo na potovanju po Evropi dobiti za Kitajsko posojila v višini nič manj kakor 150 milijonov funtov šterlingov. Čeprav je izbruhnila na Kitajskem vojna, so po trditvi lista evropski finančniki pripravljani investirati na Kitajskem večje kapitale.

Toscanini—Furtwängler

Dunaj, 9. septembra. AA. Slavni italijanski dirigent in komponist Toscanini je odklonil dirigiranje v dunajski operi, če bi tamkaj dirigiral tudi nemški dirigent Furtwängler. Izjavil je, da je vnašanje politike v umetnost konec vsake umetnosti. Kakor znano, spada Furtwängler med najuglednejše godbenike sedanje Nemčije.

Vodikov prekis bomo izdelovali doma

Ljubljana, 9. septembra. Pred meseci smo obvestili javnost, da se bo Jugoslavija osamosvojila od uvoza vodikovega prekisa iz inozemstva, ker bo začela izdelovati trdka dr. ing. M. & C., A. Pogačnik v svojem obratu v Podnartu, potrebne količine vodikovega prekisa. Kljub temu, da je imela trdka veliko težav z nabavo naročene aparature in strojev zaradi preobremenjenosti inozemske industrije, ji je vendar uspelo, da je delo dokončala in te dni pričela z rednim obratovanjem. Prvi poskusi z izdelavo prekisa so pokazali odlične uspehe in tako smo prepričani, da bo podjetje nudilo prvovrstno blago.

Vodikov prekis (Wasserstoffsuperoxyd), označen kratko tudi peroksid, se uporablja predvsem v tekstilni industriji za beljenje vlaken in tkanin, ker ima odlična svojstva pred drugimi belili. Industrija olj je v poslednjem času posegla po tem proizvodu, posebno še v slučajih, kadar je potrebno dati oljem svetlo barvo, ne da bi trpela pri tem kvaliteta. Številni so slučaji porate peroksida v industrijskih panogah predelave slame, kosti, kleva, furnirjev itd.

Medicina je dala prednost peroksidu pred znanimi razkužili iz tehničnih razlogov. V svojem dejstvu ima peroksid predvsem tudi prednost, da ne zapuša za seboj razen vode nobenih spojin in tako izključuje vsako razjedanje tkiva.

Obrat bo kril potrebe celo Jugoslavije v vsakem slučaju in ima določene gotove količine celo za izvoz.

Z zadovoljstvom opažamo, da se je tudi naša država slednjič oprijela miselnosti, da je treba povezati domačo delavnost priležnosti poljedelskega značaja s potrebnimi industrijskimi panogami. V Zenici smo dobili novo središče železne industrije, v Ljubljani je pred kratkim pričela obratovati tovarna aluminija, v Boru se gradi rafinerija bakra, v naših to novih plavžih za železno rudu. Tekstilna industrija se izpopolnjuje z novimi obrati; pričelo se je pravo tekmovalstvo v izpopolnjevanju raznih industrijskih panog. Ne dvomimo, da so ti pojavi zdravi in da vodijo do postopne gospodarske osamosvojitve. Trdki dr. ing. M. & C., A. Pogačnik, moremo ob tej priliki samo čestitati in ji želeči najboljših uspehov.

Kupujte domače blago!

Čitajte in širite »Slovenski Narod«!

Potres v Bolgariji

Beograd, 9. septembra. AA. Včeraj ob 3.52.15 so aparati potresomerskega zavoda na Tasmajdanu zabeležili začetek močnejšega potresa v daljavi 400 km, južno-vzhodno od Beograda. Maksimalni premik tal v Beogradu je bil ob 3.53.52 in je znašal 15 mikronov z valovno periodo 6 sekund. Konec belega potresa je bil ob 4.

Sofija, 9. septembra. AA. Aparati potresomerskega zavoda so včeraj ob 4.50 zabeležili potres, ki so ga čutili v raznih krajih Bolgarije, posebno v južni Bolgariji. Epicenter potresa je med Petričem in grško Makedonijo.

Konferenca severnih držav

Stockholm, 9. septembra. AA. Zunanji ministri severnih držav, ki so se sestali v Stockholmu na konferenco, so imeli govore po radiu. Švedski zunanji minister Sandler je izjavil, da so se konference zunanjih ministrov severnih držav, ki so se začele 1. 1934, docela obnesle, ker so bile posvečene gospodarskemu, trgovskemu in kulturnemu sodelovanju in so obenem določile pravila o nevtralnosti severnih držav. Danski zunanji minister je rekel, da je sodelovanje severnih narodov zaradi sedanje napetosti v ostalem svetu zelo potrebno. Ustanovitev posebnega bloka teh držav pa je odveč, čeprav naj svet ve, da obstaja med njimi popolna sloga. Finski zunanji minister Holsti je dejal, da naj sodelovanje med severnimi narodi olajša izmenjavo in uspeh visokih idej Društva narodov in varuje svetovni mir. Norveški zunanji minister Kot je dejal, da so narodi lahko močni, čeprav nimajo vojaškega duha. Dolžnost severnih narodov je podpirati pravico in krepitev miru po svetu.

Borzna poročila.

Curih, 9. septembra. Beograd 10.—, Pariz 16.21, London 21.555, New York 435.375, Bruselj 73.4575, Milan 22.91, Amsterdam 239.90, Berlin 174.70, Dunaj 82.10, Praga 15.20, Varšava 82.25, Bakarešta 2.25.

Srditi boji za Šanghaj Dasi dobivajo Japonci neprestano nova ojačenja, niso priborili nobenih večjih uspehov

Šanghaj, 9. septembra. g. Boji za posest Šanghaja se nadaljujejo z nezmanjšano ogorčenostjo. V bojih sodelujejo pehota, topništvo in letalstvo. Najhujiši so v okolici severnega kolodvora. Pri Vusungu so Japonci nadaljevali izkrčevanje svojih čet. Tu je zasidranih nič manj kakor 50 transportnih parnikov, ki jih čuti prav toliko japonskih vojnih ladij. V torek je bilo izkrčanih 30.000 japonskih vojakov, nadaljnjih 20.000 pa še čaka na izkrčanje. Kitajsko topništvo je skušalo motiti izkrčevanje, kar pa mu je le delno uspelo. Kitajci vztrajajo na svojih postojankah kljub močnemu obstreljevanju po japonskih letalih.

Nov poveljnik japonskih čet

Šanghaj, 9. septembra. Zastopnik japonske vojske je izjavil, da so japonske čete naletele na zelo hud odpor jugovzhodno od Jangcepu. Potrdil je tudi vest, da je

za vrhovnega poveljnika japonskih čet na severnem Kitajskem postavljen bivši vojni minister general Terauchi.

Ruska pomoč Kitajcem

Peking, 9. septembra. g. Po poročilih zastopnika japonskih oblasti v Pekingju je v podkrajino šenski prispelo 12 ruskih bombnikov in velika količina municije za kitajsko vojsko. Prihod ruskih letal na kitajsko-japonsko fronto potrjujejo tudi ameriški opazovalci.

Japonska letala so včeraj metala bombe na kitajske postojanke 50 km zapadno od Pekinga.

Nad sto japonskih letal sestreljenih

Šanghaj, 9. septembra. o. Po podatkih kitajskih vojaških oblasti je bilo v avgustu sestreljenih 61 japonskih letal in sicer

Zanimanje čedalje večje

Tudi včeraj je bil obisk novinarske razstave na velesejmu zelo velik

Ljubljana, 9. septembra. Tudi na včerajnji praznik si je ogledalo razstavo slovenskega novinarstva in druge razstave prostora na velesejmu velika množica ljudi. Zlasti mnogo je bilo obiskovalcev z dežele, ki so se pripeljali v skupinah z vlaki in avtobusi. Učitelji iz raznih krajev so pripeljali na razstavo svoje učence in učenke. S sedmimi avtobusi so se pripeljali na velesejem naši ljudje iz Primorja, ki so bili tudi pri svečanem odprtju spomenika Simonu Gregorčiču.

Posebno zanimanje vzbujata tiskarna »Ljubljanski novici« in paviljon N. Vse dan so se ljudje gnetli ob stavem stroju in ob stroju za tiskanje in pazljivo poslušali razlage o postanku časopisa. Zanimanje za ostale dele novinarske razstave je vsak dan večje. Na velesejem prihajajo nekateri po trikrat in večkrat in vsakokrat odkrije nove zanimivosti.

KRIVULJA OSMRTNIC

Nad uredniško mizo urednika »Ljubljanskih novic« je tabela s krivuljo, ki kaže zanimivo socialno in gospodarsko stanje čitateljev po številu smrtnic in zahval v časopisih.

Gráfico kaže število smrtnic v posameznih dobah od l. 1872. do l. 1936. V 36 letih od l. 1872 do l. 1908 je bilo objavljenih v slovenskih časopisih 16,5% vseh smrtnic, v letih od l. 1908 je bilo objavljenih 32,1% in od l. 1924 do l. 1936 — 51,4% smrtnic. V teh treh posameznih dobah pride na en slovenskih časopisih 16,5% vseh smrtnic.

Število zahval je manjše v posameznih dobah razvoja slovenskega časopisa. Od l. 1872 do l. 1908 je bilo objavljenih 26,6% vseh zahval. Od l. 1908 do l. 1924 je bilo objavljenih 27,2% vseh zahval in od l. 1924 do l. 1936 je bilo objavljenih 46,2% zahval. V teh treh dobah pride na en slovenski dnevnik povprečno 8000 zahval.

Značilne za gospodarsko stanje čitateljev in naročnikov so števila o objavljenih smrtnicah in zahvalih. Lahko namreč predpostavljamo, da je število umrlih v posameznih letih približno enako, dočim se število objavljenih smrtnic ravna po gospodarski moči čitateljev v posameznih letih. Ko pritiska denarna kriza na primer,

množi nimajo toliko, da bi plačali še za smrtnico in zahvalo.

L. 1904 je bilo objavljeno 100 smrtnic. Število je v naslednjih letih naraslo vsako leto za 100 in je doseglo leta 1918 število 700. Prihodnje leto je še padlo na 650 in je doseglo število l. 1927 število 850 ter prihodnje leto 1931 svoj maksimum s številom 800. Od tega leta naprej število smrtnic stalno pada. Začelo se je domati in gospodarska kriza. Zahval je bilo l. 1907 na primer 100, l. 1919 okrog 235 in leta 1931 maksimum 350. Od tega leta naprej začne število zahval padati.

GOSPODARSKE RAZMERE IN RAZVOJ OGLASA

V oddelku »Inserate« kažejo grafikon in števila, za slehernega trgovca, obrtnika in industrijskega zelo zanimiv vpliv gospodarskih razmer na razvoj, učinek in moč inserata. Vsi inserenti naj si ta oddelek natančno ogledajo.

Od l. 1872 do l. 1887 so bili slabi časi za inserate. Premoženje tujih inšerentov, draginja pred bosansko okupacijo in po njej niso bile ugodne okoliščine za razvoj slovenskega inserata. L. 1878 je bilo objavljeno minimalno število inseratnih strani, to je 150 strani v letu in v vseh slovenskih časopisih. L. 1887 je število inseratnih strani naraslo na 400. Od l. 1888 do l. 1908 se je začela uveljavljati domača trgovina, obrtni industrija, kar lepo kažejo krivulje o porasti inseratnih strani. Od 400 strani inseratov na leto je število naraslo v teh letih na 700. Od l. 1904 do l. 1914 je doba rekordnega vzpona cenenege oglasa pred vojno. L. 1913 doseglo število inseratnih strani maksimum s okrog 1000 stranmi in leta 1906 minimum s 700 stranmi.

V letih svetovne vojne je padlo število strani inseratov zpet na 400 ter doseglo število l. 1924 zopet 600 strani. Od l. 1925 do l. 1931 kaže krivulja dobo konjunktura za našo trgovino, obrt in industrijo, ki se razvija tudi v inseriranju. Do 600 strani v letu se dvigne število inseratnih strani v naših časopisih na 1000 strani v letu. Ta maksimum je bil dosežen l. 1931. Od tega leta naprej je gospodarska kriza povzročila padec inseratov na 500 strani v letu.

Devoljeni odbitki od delavskih plač

Ljubljana, 9. septembra. Radi svilaanja pripravkov za Boro dela, smoje delodajalci od 1. 9. 1937 dalje za posamezne mesečne zneske odbiti od delavskih plač sledeče zneske:

za dan	za teden dni	za 14 dni
1. 0,34	2,05	4,10
2. 0,58	3,46	6,91
3. 0,70	4,18	8,35
4. 0,84	5,04	10,08
5. 1,01	6,05	12,10
6. 1,20	7,20	14,40
7. 1,44	8,64	17,28
8. 1,73	10,30	20,74
9. 2,04	12,24	24,48
10. 2,40	14,40	28,80
11. 2,88	17,28	34,56

Urad zneskrat še nima uradnega teksta o priprepih za Boro dela. Zato se bodo mogoče zneski malenkostno izpremenili. Doslej objavljene tabele o odbitkih od 1. 9. 1937 ne veljajo.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani

Ivan Gosar dobi spominsko ploščo

Škofja Loka, 8. septembra. Dobrih 20 let je minilo, odkar je ugašeno bogato in dragoceno življenje inž. Ivana Gosarja, Staroloca in vojnega dobrovoljca, ki mu odkrijejo prihodnji mesec spominsko ploščo na njegovem domu. V zgodovini naše borbe za svobodo zavzema ime Ivana Gosarja posebno častno mesto. Le malo jih je, v naši ožji domovini, ki bi jih mogli primerjati z inž. Gosarjem, ki je položil svoje življenje za čast in slavo domovine, za svobodo svojega naroda.

Kot zaveden nacionalist je zapustil Avstrijo in odšel v Srbijo, kjer je lahko dobi službo kot gozdarski inženjer v Bajini Bašti. Kmalu po izbruhu svetovne vojne pa je zamenjal civilno obleko z vojaško suknjo. Čeprav rezervni oficir, se ni vrnil v Avstrijo, marveč je vstopil kot dobrovoljec v srbsko armado, na strani katere se je boril izredno hrabro in junaka tako, da je dosegel kmalu čin poročnika. Leta 1915 pa so ga težko ranjensga, potem ko je dobi 15 ran s sabljo, — od teh 7 na glavi — ujeli Bolgari in ga pozneje na zahtevo avstrijskih vojaških oblasti, ki so izvažale, da je Gosar avstrijski državljani, izročili avstrijskemu vojaškemu sodišču v Beogradu. Devet mesecev je prisedel v garnizijskem zaporu, potem pa je stopil pred sodnike.

Pravijo, da se je med sodniki, ki so sodili slovenskemu oficirju, našel tudi mož, ki mu še ni bilo okamenelo srce... Da bi rešil obloženca mu je položil na jezik odrešilen odgovor:

— Kaj ne, da so vas Srbi prisilili stopiti v njihovo vojsko, kakor vse druge...?

Gosar pa je odgovoril kratko:

— Ne, prostovoljno sem vstopil!

S tem si je bil podpisal obsodbo...

Sodišče ga je kot veleizdajalca obsodilo na smrt in 10. februarja 1917 je bil ustreljen na dvorišču beograjske garnizijske ječe.

Umrli je izredno junak!

— Živela svoboda! Živela Jugoslavija!

so bile njegove zadnje besede, — potem pa se je mrtev zgubil.

Junaku, ki se je uvrstil med naše najodličnejše vojaške, odkrijejo vojni dobrovoljci spominsko ploščo. V začetku oktobra se obeta Stani Luki pomembna manifestacija, ko bomo počastili spomin junaka in mučenika Ivana Gosarja!

Nenadna smrt vrlega Sokoliča

Škofja Loka, 8. septembra. Vsem, prav vsem, gospodu upravniku, inženirjem, delovodjem, sošolcem in oskrbniku g. Maroltu in še neštetim drugim se prav iskreno in globoko zahvaljujem za vse, kar so dobrega napravili našemu Rudiju — — — s temi besedami je ves v solzah sprejel našega poročnika oče pokojnega Rudija Vodopivca, ki služi pri železnici v Škofji Loki in ima doma še 10 sinov in hčera. A vendar... Rudija ni več... Omahnil je idealist, Sokol, fant od fane, vprav tedaj, ko je hotel zakriliti sam v življenje. Rudi je bil 17 let star, pa so ga poslali potem, ko se je izločil v Škofji Loki, v Maribor v šolo pri državnih železnicih. Bil je priden, mnogo obetajoč mladenič, udan in zvest domu in vsem, ki so imeli zanj dobro besedo. Ni bil dolgo od doma, ko so ga prejšnji teden našli mrtvega v postelji. Zadel ga je kap. Zvečer je legel zdrav spat, a zjutraj je bil mrtev.

Njegova smrt je globoko pretresla vse njegove prijatelje in vzbudila splošno sočutje z bridko prizadetimi svojci, Venci, petje, govori, krasen žalni sprevod — vse to so bili zadnji dokazi ljubezni, ki mu jo je izkazal Maribor! Pač najlepši dokaz, da so imeli tam Rudija radi in da so ga cenili! Hvala vsem za vse, kar so storiili tudi v teh dneh zanj! Na magdalenskem pokopališču se je dvignil v soboto iz tal nov grob! Naš Rudi počiva v njem! Sokolič, ki naj mu bo lahka zemlja, ki jo je tako zelo ljubil! Med nami mu bo ohranjen trajen spomin!

Vlom v škocijano

Škocijan pri Turjaku, 9. septembra. V noči od poka na soboto so se po dolgem času zopet pojavili v naši dolini vlomilci, ki so prej večkrat obiskovali vasi Peterinovo trgovino in gostilno. V vasi Rožnik, oddaljeni dobrih 15 minut od Škocijana, žive sami slovenski kmetje, med njimi živi zakonca brez otrok Franc Gruden in žena Marija, ki imata hišico, eno kravo in nekaj polja. Pred tedni je bil moč zaposlen pri gradnji ceste v Škocijano, ki je zaslužil okrog 300 din. Spravil jih je tako dobro, da jih ne bo videl nikoli več. Ponosi so se priklatili vlomilci in vdrli skozi okene v soboto, kjer ni nihče spal in so pobrali, kar je bilo kaj vredno. Gruden so odnesli vso obleko, nekaj odevne suho evinjsko meso, dve uri in nekaj zlatih verižic ter 300 din gotovine.

Tako je ostal kmet čez noč siromak. Vlo milci so gotovo težko ugotovili. Vlomilcem so morale biti razmere v hiši dobro znane, da so prišli tako tih in odšli brez sledu. Gledno pa so odnesli tudi gasilsko odklopanje, a katerim je bil prej kratkim odklopan. Tako bo lahko vlomilci nešli na svojih prsih še odklopanje za vlomilci.

»Cavalleria rusticana« na prostem

Vprizoritev pred Glasbeno Matice — Predstava je bila zelo zanimiva in lepa

Ljubljana, 9. septembra. Uprava ljubljanske opere je tvegala nov poskus, da uprizori operno delo na prostem in sicer v sredi mesta, pred glavnim vodom v poslopje Glasbene Matice. Poizkusi s uprizorjanjem opere in operet na letnem gledališkem odru pod Tivolijem se niso obnesli zlasti zaradi vlage in hlada, ki sta bila neprijetna za poslušalce in izvajalce v vsakodnevni hribi in gozda. Prostor se tudi ni dal dovolj zagraditi.

Novo prizorišče pred Glasbeno Matice je vsekakor boljše, poslopja zadaj in spredaj so bila ugodna akustiki in stoli na Vegovi ulici so stali dovolj nizko in blizu, tako da se je pod njim razvijalo dejanje lahko gladko in dovolj naravno. Poslopje Glasbene Matice je bilo s preprostim sredstvi (zastor, bršljan, trikotnik na balkonu) izpremenjeno v cerkev; ploščad pred vhodnimi stopnicami je bila igrišče, ki mu je dajalo prav posebno mično in hkratu praktično odsko lice živo, košato drevo in pod njim kamenita klopa. Tako je nastal pred »cerkvijo« rez trg, na katerega je prihajalo ljudstvo s desne in leve, dočim je bila Alfieva hiša tik cerkve v ozadju na levi strani. Alfo se je pripeljal po ulici (po hodniku) z vozom, naloženim s soli vina, in tako se je sploh vse dogajanje razvijalo pred nami dokaj verjetno ali brez motenja prisiljenosti.

Posebno posrečeno se je uveljavil cerkveni kor z močnimi orgli in zborom, ker je delovalo orgljanje pravilno iz visine iz poslopja in se je glasil cerkveni zbor resnično s skoraj. Edino orkester, ki je sedel na desni strani ploščadi, je imel manj ugoden, akustično težavnejši prostor. Vendar se je tudi pomnoženi, odlično pripravljeni orkester pod vodstvom dirigenta g. dr. Svare obnašal izvrstno, odsviral pred-

igro, zlasti pa divno medigro izvrstno. Intenziteta je dolgo nismo slišali s toliko finostjo ter je zel seveda, toplo priznanje.

Tako se je zamislil in uprizoritev g. rež. Sesta v glavnem in v splošnem uresničila prav lepo. Le glede razsvetljave bi si bilo zaleteti tega in onega. No, če smo si predstavljali, da se začnejo opera v zgodnjem jutranjem sončku, ki se je polagoma izjasnjuje, nas niti uporni reflektor ni mogel motiti. Srečda senca se ni mogode iznebiti.

Predstava Cavallerije je bila v vsakem pogledu, glede solistov, pomnoženih zborov, orkestra in pomnoženih statistik, vseokoli prav dobra in prav lepa. Ga. Olydekopova kot Santuzza, ga. Golobova kot mati Lucia, ga. Gnušova kot Lola, vsem na čelu pa g. Janko kot Alfio in še prav posebno g. Franel kot Turiddu so se resnično odlikovali. Sveži, topli in silni tenor Franclov je pod milim nebom donek in zvenel zmagovito ter žel takoj po bravurno odpeti podoknici, po dramatskem dvospevu s Santuzzo in se opetovano posebne aplavze. Zbori so bili živahni in so peli točno s hvalevredno toplino, a veliki prizor vsega ansambla ob spremstvu orgel in cerkvenega zbora se je obnesel dovršeno in veličastno, kakor se menia lani v operi ni nikoli v toliki popolnosti.

Vse v vsem: priredba je je umetniško in tehnično dočela posrečena. Vegova ulica, z obeh strani s kulisami zavarovana proti prepihu, je bila za poslušalce udobna in brez hlada. Zato bi bilo poslušalcev lahko še dosti več, daji je bila udeležba vsaj zadovoljiva.

G. dr. Svare, prof. Sestu in tudi gledališkemu mojstru g. Lebnu gre za zanimivo in lepo predstavo iskreno priznanje.

Fr G.

Nacijonalna omladina stopa na plan

Maribor, 8. septembra.

Potreba časa je rodila omladinsko organizacijo JNS. Še večja potreba je rodila ustanovitev te organizacije v obsejnej Mariboru, kjer so politične prilike bolj za močnejše in delo nacionalne mladine težje kakor drugod v državi. V nedeljo se je zbralo v sejni dvorani hotela »Zamorec« v Mariboru lepo število zavednih jugoslovenskih omladincev, ki so si ustanovili svojo organizacijo in izbrali vodstvo, s katerim bodo delali roku v roki s starejšimi in izkušeniimi nacionalnimi borci. Ustanovni občni zbor je vodil g. Heric, ki je po uvodnih besedah o pomenu te politične stranke pozdravil predsednika banovinskega akcijskega odbora omladine JNS g. inž. Rusa in odbornika g. Juvana iz Ljubljane, dalje pred sednika sreske organizacije JNS g. dr. Lipolda in tajnika g. Spindlerja iz Maribora ter številne predseidnike in delegate krajevnih organizacij JNS v Mariboru. Sledil je pozdrav dr. Lipolda, ki je želel novi politični organizaciji mladih nacionalistov lepih uspehov.

Po soglasno ustanovljeni organizaciji so sledile volitve. Z velikim odobravanjem je bila soglasno izvoljena naslednja stranka na upravo: predsednik: novinar g. Grešak Ivan iz Maribora, podpredsednik: Ziger Viktor, tajnik I.: Urbančič Ludvik, tajnik II.: Kolmančič Ivan, blaginjak: Bunc Joško, odborniki: Senkovič Sergej, Stancer Drago in Križančič Srečko. Nadzorni odbor tvorijo dr. Jane Slavko in Vahtar Dušan. Po izvolitvi je prevzel vodstvo obnega zbora novi predsednik g. Grešak, ki se je v prvih besedah zahvalil za zaupanje. Zagotovil je zborovalce, da bo novo ustanovljena politična organizacija mladih delala ne v dvoranah, marveč med ljudmi, da spoznajo nacionaliste, a ti prebivalstvo, ki tu di hoče spoznati jugoslovensko idejo, ki edina more pripeljati našo državo do lepe bodočnosti. Nato je predsednik g. Grešak razvil program, kakor si ga je zamislil in zborovalci so ga z odobravanjem sprejeli. Po slučajnostih, pri katerih so mladi politiki razpravljali o delovanju svoje stranke, je predsednik g. Grešak zaključil lepo uspešno zborovanje.

Požar

Ljubljana, 9. septembra. Sredi okrog 21.30 je začelo goriti gospodarsko poslopje posestnika Milne Japja v Brestu štev. 5 na Barju. Ker je bilo na podu in v hlevu nakopičenega precej sena, se je ogenj naglo razširil in hipoma sta bili dve gospodarski postopji v plamenih. Domači gasilci iz Bresta so hitro prihiteli na pomoč, kmalu pa tudi Barjani pod vodstvom načelnika Barbinca, prihite pa je tudi več drugih gasilskih čet iz bližnje okolice. Združenim gasilcem se je končno posrečilo ogenj pogasiti in preprečiti še večjo nesrečo. Kljub temu je ogenj uničil ves hlev, pod in kašo, uničen so pa tudi vsi poljaki prideli, tako da ima posestnik Japelj okoli 100.000 din škode. Nesreča ga bo seveda hudo prizadela, saj je bil zavarovan le za 20.000 din pri zavarovalnici »Jugoslavijac« v Ljubljani.

Kako je ogenj nastal, ni znano, domnevajo pa, da je bil podtaknjen. Orožniki so uvedli preiskavo.

SPORT

Balkanijada v Bukarešti

Bukarešta, 9. septembra. Pred 15.000 gledalci so se včeraj nadaljevala lahkoatletska tekmovanja za prvenstvo Balkana v Bukarešti. Naši lahkoatletci včeraj niso imeli sreče in razen Gorškovega uspeha na 1500 m, ko je zasedel prvo mesto, nismo zabeležili nobene zmage. V teku na 200 m je bil Bayer šele peti, v metu diska Manojlovič z 41,28 m četvi v metu kladiva Gojč z 46,41 m drugi, Stepišnik z 46,24 tretji, v teku čez zapreke na 400 m Banšček z 56,4 drugi, Pleteršek pa s 56,6 šele četrti. Najbolji zanimiva je bila borba na 1500 m, kjer sta volila ves čas Grk Georgopolos in Slovenec Goršek. Grk je od začetka forsiral oster tempo, a Goršek se ga je tesno držal. V drugem krogu je Grk prehitel Kotnika, nato pa je prešel v vodstvo Goršek. Do 40 m pred ciljem so se stalno menjavali na vodstvu. Takrat je pa Grk hote zadržal Gorška in ga pretekel. Na ta način je naš tekmovalac izgubil majhno naskok. Grk je prvi rezal cilj v času 4:22, Goršek pa v 4:21. Vodstvo naša ekipa je tako videlo grozno, ki je bil

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 9. septembra katoličani: Peter Klar.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Ure akusnjave.

Kino Ideal: Poslednji Mohikanec.

Kino Sloga: Harry Piel in njegov najboljši prijatelj.

Kino Union: Kockar.

Kino Siska: Med dvema zastavama.

Kino Moste: V carstvu lutk in Tropske noči.

Novinarska razstava. Kino predstave na velesejmu ob 15.30 in 18.30.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrseva cesta 6, Hočvar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste — Zaloška cesta.

Ispod sita

Slovenci radi pretiravamo. Menda zato, ker smo majhni. Pretiravanje je včasih potrebno in dobro, vedno pa ne. Tako pretiravamo tudi v svojem slovenstvu in sicer tam, kjer ni potrebno in kjer bi ne smeli. Nasprotno pa ne pretiravamo tam, kjer bi morali. Po Ljubljani se še vedno mnogo preveč nemiskutari in nihče se nad tem ne spodbudne. O Mariboru in Celju sploh ni vredno govoriti, tam se čuti nemški duh še mnogo bolj kakor v Ljubljani. Prav in potrebno bi bilo, da bi se tega otresli. In tu bi nam pretiravanje nič ne škodilo.

Škoduje nam pa in smeji nas v tujih očeh pretiravanje, če hočemo biti samoslovni, kadar imamo med seboj tuje goste, ki slovenščine ne razumejo. Tu se pokaže moč majhne in malenkostne, če se trkamo na prvi in dvigamo visoko prapor slovenstva, kakor da bi moral ves svet govoriti naš jezik. Če smo gostje kjerkoli izven svoje ožje domovine, je prav, da pokažemo in povemo svetu, kdo smo. Ob takih prilikah se lahko zahvalimo gostiteljem za gostoljubnost v materinem jeziku, pa nam tega pametni ljudje ne bodo šteli v zlo. Drugače je pa, če smo sami gostitelji in pozdravimo svoje goste iz tujine v slovenščini. To ni prav nobena zasluga, ker je le preprosto samo izhod iz zadrege. Zlasti no je, da zadnja leta znanje tujih jezikov pri nas tako peša — celo na višjih mestih.

Nashe gledališče

Četrtek, 9. septembra: La Boheme. Izven.

Znižane cene od 30 din navzdol.

Petek, 10. septembra: zaprt.

Sobota, 11. septembra: Amaconke. Izven.

Premiera opere.

Nedelja, 12. septembra: Ob 15. uri: Cavalleria rusticana. Predstava pred poslopjem Glasbene Matice, Znižane cene.

Komponist Viktor Parma, ki je starejši kakor tudi mladi generaciji po svojih delih, bo prišel na repertoar z predelano in modernizirano opereto »Amaconke«. Predelavo sta oskrbela g. in ga. Balatkova. Premiera dela bo v soboto 11. t. m. Deloma nove slike in prizori, učinkoviti finali in baletni poživljajo opereto, nekatere nove osebe dajejo dejanju večjo barvitost, invencijozna Balatkova instrumentacija pa daje Parmovim ljubimim napoved pravi blek in veljavo. Dejanje obravnava na humoren način postanek ženske garde, ki se je ustanovila za časa carice Katarine, prikazuje prizor, ko si ogleduje carica Patjomkinove »vase« i. t. d. Patjomkina igra in poje naš popularni Zupan, carica pa igra ga Avgusta Danilova. V glavnih ženskih in moških partijah sodeluje ves operetni ansambl.

Predstava »Cavallerie rusticane«, ki je dosegla v tork zvečer popoln uspeh, se ponovi v nedeljo popoldne ob 15. uri zopet pred Glasbeno Matice. Izredna akustika tega prostora daje glasbi veliko učinkovitost, dramatično dejanje pa vzbuja napeto zanimanje od začetka do konca. S to prireditvijo, za katero vlada sprito uspeha, ki ga je imela, največji interes, bo ustrezno tudi podelskim obiskovalcem gledališča, ki bodo imeli v nedeljo popoldne priliko slišati to opero trajne umetniške vrednosti.

Spomenik idealnemu pesniku - duhovniku

ki mu je kritika in obsodba iz njegovih vrst zadala udarec, katerega do smrti ni mogel preboleti

Ljubljana, 9. septembra. Z veličastno uverturo »Libušor, ki jo je zaigrala »Sloga« pod vodstvom dirigenta Svetla se je pričelo včeraj ob 11. uri na Napoleonovem trgu svečano odprtje spomenika pesniku Simonu Gregorčiču. Ze dolgo ni bilo zbranih pri taki kulturni manifestaciji toliko odličnega občinstva. Vse glasovske kulturne in narodno-obrambne institucije so bile zastopane poleg številnih slovenskih kulturnih delavcev.

Slavnostni govornik predsednik »Sobec« g. dr. Dinko Puc je pozdravil vse navzoče, zlasti pa zastopnika divizije polkovnika Mihajloviča, zastopnika banovine načelnika dr. Sušnika, dvorno damo Franjo Tavčarjevo, pesnike, pisatelje in javne delavce z upravitnikom Otonom Zupančičem na čelu, številne deputacije, društva, senatorje in narodne poslance.

V soboto 24. 9. 1906 se je kot blisk po slovenski zemlji raznesla vest, je poudaril v svojem govoru dr. Puc, da je umrl v Gorici naš pesnik Simon Gregorčič. Globoka žalost je zavladala in množice so ga hočile kropiti. Tisoči so spremljali pokojnika do periferije Gorice, odkoder so ga prepeljali v rojstni kraj. Tisoči so plakali huje kakor bi izgubili svojega očeta.

Gregorčič je bil pesnik, ki ga je narod ljubil. S prvim nastopom si je pridobil srca Slovencev, njegovi prvenci v »Dunajskem Zvonu« so že kazali izreden lirski talent. Njegove pesmi so postale še pred izidanjem narodova last. Ko je izšel l. 1862, prvi zvezek njegovih »Poezij«, je bil to velik literarni uspeh, saj je bila knjiga v nekaj tednih razprodana.

Takrat pa so vstali tudi nasprotniki, ki so gledali na vse javno življenje s filozofsko ozko srčnostjo in iskali v vsadi pesnikovi ustvaritvi protislovesno in celo protikršćansko tendenco. Gregorčič je bil idealen duhovnik, zato ga je kritika in obsodba dr. Mahniča tem huje zadela. Bil je to udarec, ki ga do smrti ni mogle preboleti.

Kljub temu je ostal Simon Gregorčič ljubljene našega naroda, zlasti v Primorju, kjer so Gregorčičeve zasluge za narodno prebujenje nepozabne in neprecenljive. Rojen je bil v Vrsnem, v podnožju Krna in ob bregu bistre Soče. Zato je ljubljani planine in naravo ter svoj narod. Vedno mu je hrepelena duša tja, kjer je prebil mladost. Vse svoje hrepenje je izrazil v svoji najlepši pesmi »Nazaj v planinski raj«. Mnoge njegove pesmice se danes prepevajo kot bi bile zares narodne.

Mehko subjektivno svetovljevanje je zanj značilno. Sam je pa zavrčal očitke mehkobe. V svojem ciklu »V obrambo«, ki ga je napisal v odgovor dr. Mahničju, pravi:

In poleg mehkobe, povem vam jaz sem, obto jele, v sebi imam!
To je, kaj, če vsane nevarnosti dan,
prijatelj in vrst in domu bo v bran!

Danielle Darrieux pomana iz neposrednih filmov »Mayerling« in »Taras Bulba« v najnovejšem filmu velikega vesolja in brig mladosti...

Klub zaljubljenih deklet

Premiera v ELITNEM KINU MATICI danes 10. t. m.

DNEVNE VESTI

— Smrt vzorne matere. Družino uglednega posestnika in kletarskega mojstra g. Ivana Kavčiča iz Fužinskega predmestja v škofiji Luki je zadel v ponedeljek hud udarec. Smrt ji je istrgala dobro in skrbno gospo Heleno, ki ji je bolezen že dolgo izpodkopavala zdravje. Pokojnica je bila vzor slovenske matere, ki ji je bil napredek doma in družine zelo pri srcu. Usoda ji v življenju ni prizanašala, a tudi najtežje udarce je prenašala mirno in potrpežljivo. Vse njeno življenje je bilo posvečeno vzgoji otrok in napredku ter sreči doma. Vzgojila je šest sinov in dve hčerki v narodnem duhu. Kavčičeva domačija je bila vedno zbirališče nacionalnih ljudi in tudi središče gasilskega pokreta. Vsi njeni sinovi in hčerke so bili vedno in so še v vrstah škofjeloškega Sokola. Mnogo prežgodaj je segla košena roka po tej vzorni materi, ki ji je bilo šele 57 let. Za ugledno pokojnico žalujejo vsi, ki so jo poznali in počutjujejo tudi s hudo prizadeto rodbino. Na zadnji poti je spremeno danes ob 17. Bodi ji ohranjen blag spomin, ugledni rodbini naše iskrene sožalje!

— Natečaj za zdravniška mesta. Zveza Zdravniških zbornic je sklenila voditi evidenco vseh razpisanih natečajev za zdravniška mesta v vsej državi. O tem bo obveščala zdravniške potome zdravniških zbornic in najbolj razširjenih listov, neposredno pa tiste zdravnike, ki so prijavljeni zvezi kot brezposelni. Ker pa more Zveza to delo uspešno opravljati le pod pogojem, da je sama pravočasno obveščena o vseh natečajih, je minister socialne politike in narodnega zdravja odredil, da morajo vse njemu podrejene ustanove posiljati ti po eno kopijo razpisa zdravniških natečajev takoj Zvezi zdravniških zbornic. Naprosena so tudi druga ministrstva, naj odredijo isto. Tako se ne bo več dogajalo, da bi državne, samoupravne in zasebne ustanove razpisovale zdravniška mesta in da bi se zaradi nezadostne publikacije ne javil noben kandidat ali pa tako neznamno število kandidatov, da razpis ne more dožeti svojega namena.

KINO SLOGA

Kriminalni film
HARRY PIEL IN NJEGOV NAJBOLJŠI PRIJATELJ
(Volčjak kot sodruidnik policije)

MATICA

Danes poslednjič!
Gustav Fröhlich in Lida Baarova
v družabnem vefilmu polnem dramskih zapletljiv: **URE SKUŠNJE**
Sodelujejo: Harold Paulsen, Theodor Loos in drugi

UNION

Charles Boyer kot žrtev ljubezni in filmu
KOCKAR

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

— Iz notarske službe. Notar g. Janko Plibeček je nastopil z današnjim dnem službo javnega notarja v Cerknici.

— Anglesko vojno brodoge zapuščina. Včeraj popoldne je odplula iz pred Splita proti Malti angleška križarica »Hood«, s katero je odpotoval tudi poveljnik angleškega sredozemskega brodogeja admiral Cunningham. Največja vojna ladja sveta je bila zasidrana pred Splitom 8 dni in ta čas se jo ogledalo nad 10 tisoč ljudi. Včeraj jutraj je odplul del angleškega sredozemskega brodogarja tudi izpred Boka Kotorske.

— Transportna konferenca v Sarajevu. V drugi polovici septembra bo v Sarajevu takozvana transportna konferenca, ki ji bo prisostvovalo 40 zastopnikov podunavskih držav Italije, Madžarske Avstrije, Češkoslovaške in Jugoslavije.

— Danski izletniki v Zagrebu. Včeraj je prišlo v Zagreb 40 Danscev na poti v naše Primorje, kjer ostanejo 10 dni. Dansci so se pripeljali v našo državo z velikim lepim avtobusom.

— Trboveljski premog ne bo več kalil Save. Že več let so se silili protesti proti TPD, češ da trboveljski premog kalit Savo in tudi Savinjo. Posebno so se pritoževali Zagrebčani. Končno so razne ustanove naprosile bansko upravo v Zagrebu in v Ljubljani, pa tudi vlado, naj energično zahteva od TPD potrebne naprave, da ne bo več prihajala iz Trbovelj nemaga v Savo. Zagrebška mestna občina je bila celo sklenila, da ne bo več kupovala v Trbovelji premoga, dokler TPD ne poskrbi za te naprave. Končno je TPD ugodila tej splošni zadevi in sklenila nabaviti naprave za čiščenje premoga.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 72 z dne 8. t. m. objavlja odločbo ministrskega sveta o odobritvi in zakonitosti deklaracij, podanih na Lozanski konferenci leta 1932 glede moratorija za nemške in nemške reparacije, navodila za izvajanje kontrole insulina, laredo o izpremembi in dopolnitvi nevarnostne tabele za zavarovanje za neizpolnjen in razne objave iz »Službenih Novin«.

— Gospodinjiski kuharski, šivalni in pri krojevalni tečaj Nabav. Zadruga uslužbenecv drž. železnice in Ljubljani se prične dne 1. oktobra t. l. Ukovina nizka. Informacije ee dobe v pisarni Železničarske menze, Prazakova 19. (Ljubljanski dvor)

— Številna šolska društva so poklonila četrtnikom v Ljubljani spominske žeblice za prapor, katerega razvijejo 8. oktobra. Podobor Udruga četnikov naproša društva, ki tega še niso storila, da store to čim prej, ker čas hiti.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno jasno in toplo. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 30, v Skoplju 28, v Mariboru in Beogradu 27, v Ljubljani 26,4, v Zagrebu in Sarajevu 25. Davi je kazal barometar v Ljubljani 764,6 temperatura je znašala 13,6.

— Smrtovna vožnja s čolnom. Na Savi pri Zagrebu se je pripetila v ponedeljek težka nesreča. 12 kmotov se je hotelo prepeljati s čolnom čez Savo. Čoln je bil pa preveč obtežen in jel je zajemati vodo. Naenkrat je obšel vse kmete paničen strah. Končno se je čoln nagnil in prevrnil. 10 kmotov se je rešilo, dva sta pa utonila, in sicer Imbro Gjumijiva in Zlatko Marović. Pozneje se je izkazalo, da je Marovića od strahu zadela kap, ko se je čoln prevrnil.

— Zaradi dote ubil sestro. V vasi Čukovcu blizu Banjaluke je Svetozar Radetić včeraj ubil svojo sestro Jovanko, ženo Dušana Gjurinaševića. Jovanka je bila že v 7. mesecu nosečnosti. Brat jo je osem krat zabolil z nožem in razrezal je tudi otroka v nji. Jovanka je zahtevala od svojih bratov po poroki doto, ki ji je pa brata nista hotela izplačati. Zato ju je tožila in sodišče ji je prisodilo majni delež. Zaradi tega jo je brat včeraj, ko je pasla blizu mozevega doma ovce, nemadoma napadel in ji zagrozil, da jo bo ubil, če bi ji moral delež izplačati. Sestra mu je mirno odgovorila, da bo počakala, kaj bo ukrenilo sodišče. To je pa brata tako razsodilo, da je pograbil nož in razparal sestrin trebuh. Nesrečna Jovanka se je prišla za trebuh in zbežala. V bližnjem gozdu je stal njen drugi brat Lazo in zaključeno. V klasično gimnazijo se je letos vpisalo 661 dečkov in 165 deklic, skupaj 826, lani 777. V realno gimnazijo je bilo vpisanih 1291 dijakov v 34. oddelkih. V državno učiteljsko šolo se je vpisalo 29 dijakov in dijakinj. Skupaj je letos vpisanih v mariborskih srednjih šolah 2203 dijakov in dijakinj, lani pa 2145.

— Zagonetna smrt. V gozdu pri Zg. Kunoti so našli mrtvega 46 letnega Ivana Vrusa. Moža so pogrešali že od 30. julija. Truplo je že popolnoma razpadlo. Obhleti skušajo razjasniti zagonetno smrt moža, ki se je šele letos vrnil iz Nemčije, kjer si je prihranil precej denarja

— Razstava Kluba neodvisnih. Klub neodvisnih prireja svojo prvo umetniško razstavo. Otvoritev bo v nedeljo ob 11. v Jankopčevem paviljonu. V klubu so se združili skoraj vsi znani naši mladi slikarji in kiparji. Med slikarji so: Didek, Mušič, Sedej, Kregar in drugi, med kiparji pa Niko Pirnat, Zdenko Kalin in Karel Putrih. Kot gosta so mlad umetniki povabili znana slikarja iz Zagreba Šimunovića in Šohaja. Razstava bo obsegala okoli 100 del. Kot gosta so mladi umetniki povabili znatav odprta tudi zvečer pri električni razsvetljavi. V zvezi z razstavo so naši mladi umetniki pridobili za večerno sodelovanje več naših znanih pevck, pevcev in recitarjev. Tako bo v nedeljo zvečer po otvoritvi pela na razstavi na novo angažirana solistka naše opere ga. Vidali več arij. Spremljal jo bo na klavirju g. Zebre.

— Vokalni koncert. Jutri bo v frančiškanski dvorani vokalni koncert Pavle Bergolove koloraturne operne pevke. Pribojuje mo sporod koncerta, ki se prične ob 20. Bilet: Arijia iz opere »Ribiči biserov«, Puccini: Arijia iz opere »Turandot«, Donizetti: Arijia iz opere »Belly«, Rossini: Arijia iz opere »Seviljski brivci«, Schubert: »Serenada«, Verdi: Arijia iz opere »Rigoletto«. Odmor. Donizetti: Arijia iz opere »Lucia di Lammermoor«, Stolz: »Ples sreče«, Puccini: Molitev iz opere »Tosca«, Gounod: Ave Maria, Catalani: Arijia iz opere »Wally«, Verdi: Arijia iz opere »Traviata«. Pri klavirju g. Darko Zupančič.

— Ravnateljstvo drž. konservatorija v Ljubljani obvešča novostopivše gojenice, da se vrše sprejemni izpiti po sledečem vrstnem redu: v petek 10. sept. ob 9. uri pismeni izpit iz harmonije I. let. (za gojenice pedagoškega oddelka), ob 10. uri dop. izpit iz klavirja (glavni in stranski predmet) ob 3. uri pop. izpit iz solopetja, ob pol 6. uri izpit iz violine. V soboto, 11. sept. ob 10. uri ustneni izpit iz teoretičnih predmetov in intonacije I. let. ter harmonije I. let. Vsi v poštev prihajajoči gojenci se naprožajo, da se točno javijo izpitni komisiji. — Ravnateljstvo.

— Enodnevni avtobusni izlet v Trst priredi Organizacija praktičnih tehnikov v nedeljo, dne 12. septembra. Prijave in informacije Mihelčič, Borštnikov trg 1. Cena ugodna, sprejme se še nekaj prijav danes do 7. ure zvečer.

— Izpraznjeno gnezdo nevarnih hazardistov. Včeraj popoldne je bila policija obveščena, da se zbirajo v neki baraki v mestni gramozni jami ob Vodovodni cesti sumljivi moški, ki imajo s seboj tudi ženske. V jami sta takoj odšla dva detektiva, ki sta res zasledila v baraki pri hazardni igri večjo skupino Bosancev, ki so imeli precej denarja. Policija je aretirala 16 hazardistov in jih zadržala. Po zaslišanju so jih izpustili, 6 pa pridržali kot nevarne sleparje in tatove, ki jih bo policija izročila sodišču.

— S kamenjem nad goste. V neki gosadal 23letni delavec Ferdinand K., ki pa stili na Trnovskem pristanu je anoič po je postal slednjič nadležen in gostilničar ga je pozval, naj se odstrani. Ferdinand je res odšel, kmalu se je pa vrnil pred gostilino s kamenjem v roki in ga prišel metati v šipe in v goste. Nekaj kamnov je zadelo mirno sedle goste, ki so pozvali stražnika, da je podivjanja aretirat.

— Poskušeni samomor zaradi nesrečne ljubezni. Mehanični pomočnik, 21letni Anton Pintič, doma iz Križevcev v savski banovini, se je pred dobrim pol letom zagledal v brhko delavko v Kunčevi tovarni, Vido Z. Njuna ljubezen je bila dolgo nemotna, zadnji čas pa je zvedel zanjo Vidin oče, ki je hčerki branil sestanji se s fantom. Vida je očeta poslušala in Antonu povedala, naj jo pusti pri miru. Včeraj popoldne je razčistila mladenič znova polical dekleta in ji zagrozil, potem pa jo je počakal spet, ko je šla popoldne na delo v tovarno. Na Poljanskem nasipu je pred Vido naenkrat potegnil iz žepa samokres in se ustrelil v levo stran prsi. Prestrašeno deklet je kriknilo, na ulico pa je tudi takoj prihitel tovarniški vratar, ki je, videč mladeniča v krvi na tleh, nemudoma telefoniral reševalni postaji. Reševalci so obupana takoj prepeljali v bolnico, kjer so ga zdravniki operirali in je že kmalu napredoval.

Iz Celja

— Lep uspeh celjskih šahistov v Gorici. Dne 6. in 7. t. m. je priredila skupina Celjskega šahovskega kluba izlet v Gorico in Trst. Izleta se je udeležilo 27 oseb. Izletniki so se odpeljali iz Celja v soboto ob 13. in so prispeli preko Ljubljane in Postojnskega jezika v Gorico. Gorški šahovski klub je Celjane gostoljubno sprejel ter jim prekrbel cenena stanovanja in hrano. Celjani so si v soboto večer ogledali Gorico, v nedeljo popoldne pa so obiskali nekdanja bojišča na Dobrdo in Sv. Mihaelu. Popoldne so povabili gorški šahisti Celjane na prijateljsko borbo na pisnem šahovskem polju. Celjani so premagali Gorčane po trdi borbi v razmerju 6 : 4. Za Celjane so si priborili Diehl, Kocmur, Škitek, Smigovec in dr. Pokorn po 1, Cijan in tuš. Savjovic (proti priznanemu trišakemu šahistu Alimundu) po pol točke, za Gorčane pa Počille, Nicolossi in Locardi po 1 ter Altomondo in inž. Oppieri po pol točke. V ponedeljek so si Celjani ogledali Trst. Nekateri so bili gostje tamkajšnjega šahovskega kluba, s katerim so ob tej priliki navzeli prijateljske stike.

— Žrtve nesreč. V Zabukovi je stiskalnica za sadje zgrabila 34letnega posestnikovega sina Alojza Juraka za desno roko in mu zmečkala palec. V ponedeljek je padel 62letni posestnik Blaž Dermol iz Drušmirja pri Soštanju pod voz. Kolo je blo čezenj in mu zdrobilo desno nogo. Istega dne je neki moški pri kosnji po neoreči zadel 18letnega sina posestnice Konrada Fazarinca iz Trnovelj pri Celju s koso in ga močno poškodoval po desni nogi. V Zalcu si je dveletni učitelj sinček Peter Knap pri padcu zlomil levo nogo, v Leskovcu pri škofiji vasi pa si je 13letni posestnikov sin Stanko Vengust doma pri padcu zlomil levo roko. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

— Umrl je v tork na Lavi št. 4 pri Celju 78letni invalid Matevž Sluga.

Iz Maribora

— Uradni dan zbornice TOI. Zaradi praznikov bo uradni dan zbornice TOI pri žirizanju trgovcev v Mariboru vrede 15. t. m.

— V Mariboru vedno več dijakov. Vpisovanje v mariborskih srednjih šolah je zaključeno. V klasično gimnazijo se je letos vpisalo 661 dečkov in 165 deklic, skupaj 826, lani 777. V realno gimnazijo je bilo vpisanih 1291 dijakov v 34. oddelkih. V državno učiteljsko šolo se je vpisalo 29 dijakov in dijakinj. Skupaj je letos vpisanih v mariborskih srednjih šolah 2203 dijakov in dijakinj, lani pa 2145.

— Zagonetna smrt. V gozdu pri Zg. Kunoti so našli mrtvega 46 letnega Ivana Vrusa. Moža so pogrešali že od 30. julija. Truplo je že popolnoma razpadlo. Obhleti skušajo razjasniti zagonetno smrt moža, ki se je šele letos vrnil iz Nemčije, kjer si je prihranil precej denarja

— Studijska knjižnica v Mariboru otvarja novo sezono v četrtek, dne 9. septembra. Od tega dneva dalje bo čitalnica odprta dnevno od 15. do 18. ure. Istočasno se bodo izposojale tudi knjige.

— Maribor je dobil policijskega psa. Končno je tudi mariborska policija spoznala, da brez policijskega psa ne more uspešno delovati. Zato je te dni kupila mladega psa volje pasme, ki ga dresirata dva strokovnjaka za policijskega psa. Dresiur je v ponedeljek prisostvoval tudi predstojnik mestne policije v Mariboru g. dr. Trstenjak, ki je bil z uspehi sedanje dresure zelo zadovoljen. Novi policijski pes bo zelo dobro služil varnostni službi mariborske policije.

— Prometna nesreča v Hočah. Na cesti v Hočah je neki tovarnar iz Konjice z avtomobilom povozil koleesarja Franca Kerčeka, 20 letnega čevljarkega pomočnika iz Hoč. Kolekar je zadobil hude notranje poškodbe, zlomljeno ima tudi desno nogo. Hudo poškodovanega mladeniča so prepeljali v mariborsko bolnico. Karambol bo imel zaključek pred sodiščem.

— Legija koroskih borovc ustanovi v Guštanju 11. t. m. svojo krajevno organizacijo. Ustanovni občni zbor se bo vrši v gostilni Petrač in sicer ob 20. uri. Za ta zbor vlada v Guštanju, kakor tudi v Dragovgradu in Prevallah izredno zanimanje. Pozivamo vse bivše severne bore, da se sigurno udeležijo tega zbora. Navzoč bo tudi delegat glavnega odbora, ki bo poročal o dosedanjem delu Legije in o smericah za bodoče. Zvesto tovarništvo, ki nas je družilo pred 18 leti, naj nas združi v močni organizaciji za koristno delo v procvet naše domovine.

— Legija koroskih borovc ustanovi v Guštanju 11. t. m. svojo krajevno organizacijo. Ustanovni občni zbor se bo vrši v gostilni Petrač in sicer ob 20. uri. Za ta zbor vlada v Guštanju, kakor tudi v Dragovgradu in Prevallah izredno zanimanje. Pozivamo vse bivše severne bore, da se sigurno udeležijo tega zbora. Navzoč bo tudi delegat glavnega odbora, ki bo poročal o dosedanjem delu Legije in o smericah za bodoče. Zvesto tovarništvo, ki nas je družilo pred 18 leti, naj nas združi v močni organizaciji za koristno delo v procvet naše domovine.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Proklit, najave beseda Dtn 1., davek posebej

Za planene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

Za šolarje

obleke, perilo, Hubertus plašč itd. Dober nakup.

PRESKER

Sv. Petra cesta 14.

KLISEJE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

Za šolarje

obleke, perilo, Hubertus plašč itd. Dober nakup.

PRESKER

Sv. Petra cesta 14.

Kamniške občinske zadeve

Seja začasne občinske uprave, ki bo najbrž imela svoj odmev še pred sodiščem

Kamnik, 8. septembra. Pretekli teden je imela začasna občinska uprava svojo sejo. Na dnevnem redu je bilo čitanje zapisnika, gospodarske, ubožne, personalne zadeve in reševanje raznih dopisov.

Takoj uvodoma je predsednik g. Stergar pozdravil navzoče, posebno pa novega člana g. Fajdiga Vladimirja, katerega je imenovala banska uprava namesto razrešenega g. Mächitga. G. Stergar je izjavil, da šteje začasna uprava ameo 6 članov, mesto rednega odbora, ki bi obstojal iz 24 članov, zato je eujno potrebno, da so ti člani zares pravi mošje, ki dobro premislijo, kar povedo pri seji in da svojih predlogov ne jemljejo nazaj, čeprav je odgovornost težka. Član uprave more biti le moš, ki se ne boji prevzeti nase odgovornosti za sklep, katerega spozna za umestnega in potrebnega. Član uprave ne ame ikatati samo časti, odgovornost pa izbegavati.

Prav radi verjamemo g. Stergarju, da so bile njegove besede iskrene, dvomimo pa, da bo vse tako lepo in vzorno, kakor je to v svojem govoru omenil. Zakaj izražamo ta dvom, bomo razpravljali pozneje pri posameznih točkah dnevnega reda. Prav mučen vtis napravi takša seja na poslušalca, ki sliši, da se večina najvažnejših sklepov vrši pod vtisom osebne mržnje in maščevalnosti enega samega užaljenega občinskega odbornika, ki se na svojem mestu ne zaveda besed, katere je g. župan uvodoma izrekel in ki je nanje tudi takoj reagiral, češ, da se tičejo njega, vendar je bil njegov zagovor preložen na konec seje, ko je bila seja tajna.

Prečitani je bil zapisnik zadnje seje, ki je bil soglasno odobren. Morda se je v ta zapisnik vrnila pomoč, ker piše v njem, da je bil proračun Mestne hranilnice soglasno odobren. Konstatiramo namreč, da proračun sploh ni bil v debati, niti ni bil objavljen občinskim odbornikom, čeprav je to sedaj razrešeni odbornik g. Mächitg odločno zahteval.

Gospodarske zadeve so poglavje zase. Kakor običajno, je imel tudi sedaj odbornik g. Beč Ivan glavno besedo. Vse je lepo, dobro in hvalevredno, če se občinski odborniki zavzame za gospodarska vprašanja in jih hoče rešiti na splošno korist mesta, ali ni umestno, da pri tem žali vsevprek in prikazuje občane kot goljufe, nepoštenjake, podkupljivce itd.

Za zboljšanje vodovoda se že dolga leta bore vsi odbori. Tudi sedaj je občina poklicala ravnatelja ljubljanskega vodovoda g. inž. Pogacnika, ki je ugotovil, kje so največje napake. Na podlagi njegovih ugotovitev se je pričelo z razkopavanjem v Majstrovih ulici in našli so napake, radi katerih voda v višja nadstropja na trgu sploh ni prišla. G. Beč je seveda ugovarjal, kaj je treba strokovnjaka iz Ljubljane, ki je samo teoretič, ko imamo preizkušenejše praktika g. Beleca v Kamniku.

Zopet elektrika in nesrečni račun podjetja Kregar & Fajdiga. Kot znano, je g. Beč pri zadnji seji zahteval, da se pokliče iz Ljubljane strokovnjaka, ki bo ugotovil, da je račun pretiran, da je trdka montirala star material, ki ne odgovarja predpisom. Občina se je obrnila na banovino in ta je odredila g. inž. Matanovića, ki pa seveda ni našel onega, kar bi bilo po volji g. Beču. Radi tega je izjavil, da tega pregleda ne more priznati, ker je bil k ogledu povabljen tudi prizadeti podjetnik g. Kregar, kar je g. inž. Matanovič skrajno površno pregledal napeljavo in je po eni svetilki, ki je bila »slučajno« v redu sklepal, da so vse v redu. To da je storil zato, ker sta bila z g. Kregarjem v dogovoru in se da radi tega sklepati, da ta zadeva ni čista. Zahteval je, da se pokliče še enega strokovnjaka, kar je bilo odobreno. — Račun za prvega znaša 728.— dinarjev in če bi imeli še nekoliko takih užaljenih odbornikov, bi morala uboga občina za same strokovnjake predvideti v proračunu postavko, ki bi znašala polovico celoletnega proračuna. Dalje predlaga g. Beč, da bi občina nakupovala v lastni režiji električne potrebščine, da se na ta način izogne izkoriščanju firme Kregar & Fajdiga. Uprava je soglasno sklenila, da g. Beč prevzame to nakupovanje, material pa se bo hranil v sobi, kjer sta sedaj nastanjena stražnika. Na predlog g. Beča se odzame trditi Kregar & Fajdiga izračunavanje porabljenega električnega toka, za kar je podjetje dobilo dosedaj 250 dinarjev mesečno. Od slej bo števec pregledoval mestni stražnik, izračunavanje pa bo vrnilo že itak preobremenjeno uradništvo občine.

Skoraj čudno je slišati, da je cel sejni program izpolnjen z intrigami in maščevalnimi izpadi odbornika g. Beča proti podjetju Kregar & Fajdiga. Kamničanom je ozadje tega epora prav gotovo znano. Kaj porečejo lastniki podjetja in strokovnjak

g. inž. Matanovič na te nesramne očitke, o tem bomo poročali pozneje. Kar tako se preko takih očitkov ne more. Ne more jih pa zanikati tudi g. Beč, saj stoji vse to lepo zapisano v sejnem zapisniku.

Nato so prišle v razpravo rane vloge prosvetec za razne podpore in sprejeme v mestno hiromasnico, kakor tudi vprašanje odškodnine zakupnici kopališča gđ. Rečnik Marici, ki je utrpela škodo pri smani poplavi, ko se ni moglo odpreti satvornice, ker so bile ročice na domu oškodnika satvornic. Sklenjeno je bilo, da se ponudi gđ. Resnik 250 dinarjev, lastniku travnika g. Resniku pa 100 dinarjev odškodnine.

Pri razpravi o personalnih zadevah je bila seja proglašena za tajno. Na tej seji se je razpravljalo o plači občinskega tajnika g. Kolenca, kateromu se povisa plača na 1600 dinarjev mesečno, g. Ulimana pa se nastavi kot vojaškega referenta z mesečno nagrado 800.— dinarjev. G. predsednik je dalje poročal, da se je g. Stele Janko, predsednik JRZ v Kamniku, pritožil zoper mestnega nadstražnika g. Pogacarja, da je urovo, pristranski itd. Po daljši debati, v kateri so utemeljevali te navode (ustavil je 29. pr. m. ob 22.30 uri pijano družbo, ki je prepevala, s prošnjo, da preneha peti, ker je že pozna ura, kar je seveda gospode močno razburilo, saj je bila večina odličnih pristavev JRZ) je bilo sklenjeno, da se g. Pogacarju s 1. septembrom t. l. odpove služba s 3-mesečnim odpovednim rokom, z motivacijo, da se občinstvo stalno pritožuje nad g. Pogacarjem radi njegove prevelike oholosti in pogoste surovosti in ker ima »še druge nevarne napake« (tako je zapisano v zapisniku, kaj naj to pomeni, si pač lahko po svoje razlagamo).

S tem je bil dnevi red seje izčrpan, dvomimo pa, da bo kar tak hitro utonil v pozabo. Kakor doznavamo, bo imela ta seja svoj odmev še pred sodiščem.

Jože Anžur

pod ključem

Ljubljana, 9. septembra.

Po dolgem naporu se je vevskim orožnikom, železniški policiji in kriminalnim agentom ljubljanske policije le posrečilo prijeti zloglasnega, že dolgo iskanega zločinca Jožeta Anžurja, ki je strahoval vso okolico Janč ter bližnje vasi, potikal se je pa tudi okoli Ljubljane. V tork popoldne je policija zvedela, da Jože Anžur z domačimi suši seno na Berčevem travniku med Spodnjo Zadobrovo in Zalogom. Orožnikom je znano, da je Anžur zelo nasilen in zato so prosili za pomoč. Kriminalni agenti, železniška policija in orožniki so obklopi travnik, pred Anžurja je stopil komandir Sušnik iz Vevč in mu zaklical: »Udajte se!

Anžur jo je ubral protirodu, kjer so mu pa zastavili pot. Videl, da je pot zaprta, jo je ubral proti Savi, kjer so ga s samokresi v rokah prisilili, da se je udal. Anžurja so uklenili in ga odpeljali v vas, kjer je čakal policijski avto.

Njegova aretacija je povzročila veliko senzacijo in kmalu se je zbralo mnogo ljudi, da vidijo zloglasnega begunca. Anžur je mrko gledal in se ni dosti brigal za ravedneže, bil je vesel, da je lahko sedel v avto, s katerim so ga prepeljali v policijske zapore v Ljubljano.

Davi so Anžurja zaslišali, zlasti glede roparskega napada na železniškega slugo Josipa Ostreža pri Zalogu, katerega je osumljen. Anžur je pa precej zakrknjen in vse taji. Prav tako zanika tudi razne vloime in tatvine po Jančah in drugod, ki so mu jih dokazali. Po begu iz zaporov se je največ skrival doma v Spodnji Zadobrovi, na Brodu in Savi, ponečeval pa je tudi po raznih kozolcih in skednjih na Jančah in Vnajarjih, če je bila pa sila, se je potikal po gozdovih. Vedno ga je zanimalo, kaj pišejo listi o njem in je zato rad stikal za časopisi. Nedavno so ga videli pri Podgradu, kjer je nagovarjal delavce iz tovarne Kanksy in razpravljal je o roparskem napadu na Ostreža. Rekel je, da tega zločina nima na vesti, pač pa ve, kdo je oropal slugo, češ, da je to nekdo iz okolice Zaloga. Zelo se je jezil tudi na orožnike, zlasti pa na komandirja Sušnika, aki bo kmalu mrzel...

Ljudje so si zdaj zelo oddahnili, saj je bil nevaren zločinec strah in trepet vsega Zasavja.

Prijateljska pogodba med Italijo in Jemenom

Rim, 9. septembra. AA. V uradnih krogi izjavljajo, da je treba prijateljsko pogodbo, s katero sta Italija in Jemen podaljšala pogodbo iz leta 1936, razumeti kot manifestacijo italijanske politike, ki spoštuje nedotakljivost držav okrog Rdečega morja.

Orient Karpel — Zipkin

Ljubljana, Beethovnova ul. 14/II. — Telefon 38-27

Oglejte si razstavo v paviljonu F 119-123. Perzijske in turške preproge se dobijo po izredno nizki ceni.

Makulaturni papir

proda
uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

Novosti iz naše opere

Vtisi s skušnje za Puccinijevo „La Bohème“ z našimi novimi članicami Vidalijevo in Nolijsvo

Ljubljana, 9. septembra. Z namero, da spoznam Aldo Nolijsvo, našo novo koloraturko in izvem kaj o njej, sem prišla v opero. Na klopi pred opero sem našla baritonista Kolacio in izvedela, da ima naša nova pevka izkušnje. Iskreno pa se je, da je kolega Kolacio dobro informiran o njej, kajti imel jo je priložnost spoznati za časa gostovanja naše opere v Trstu. Izdal mi je, da je Aldo Nolijsva rodona Tržačanka, stara 21 let

in da je dovršila na tržaškem konservatoriju studij kot pianistka. Petje je študirala pri znamenitem italijanskem baritonistu Delfinu Menottiju in pri — tudi baritonistu — Bevilacqua. Spricu »petletke« pri dveh odličnih pevskih mojstrih, razpolaga Nolijsva z dovršeno tehniko, ki jo podpira izredna muzikalnost in slijanje pevskih materialov. Obseg njenega glasu jo usposablja za lirsko sopransko in koloraturno partije, kar prica o posebni uporabnosti te mlade nadarjene pevke. Eno leto se je učila na konservatoriju posebej recitacije, dve leti pa je bila učenka nemške plesalke Walterjeve, pri kateri se je učila modernega ritmičnega plesa in stapa. Kakor vse kaže, prihaja v vsem dobro podkovana za svoj poklic.

Nastopila je že v Trstu in s stagionom v Bergamu, kjer je bila različna, njej odgovarjajoče partije. Ko je izpraznil Kolacio koš teh novosti, sva šla v opero. Na hodniku nama je prišla nasproti mlada punčka, živahnega pogleda in živih kretenj, prava podoba srednješolke, ki je po bogve kakšnem naključju prišla v teater med odrasle ljudi, bila je Aldo Noli!

Seznanimi sva se in kmalu sva kramljali o njenih studijih in nastopu, pri čem kar pridružila se nama je naša nova sopranistka Ksenija Vidalijevo, ki si je koncem lanske sezone izvojevala s svojim nastopom kot Mimi vse simpatije našega občinstva. Obe »bohemke« sta čakali na začetek orkestralne skušnje. Z njema lastnim elanom je prihitel dirigent Niko Stritof in poln dejavnosti in temperamenta začel skušnjo. Vse je šlo na oder, jaz pa sem se dotipala v temni parter.

Krožni horizont je v svitu enega samega reflektorja dolgočasno siv, sredi odra plava v zraku krošnja drevesa (to je moško samo v teatru) ogrinja praktično označujočo sceno... Na sporedu so Musettine scene.

Drugo dejanje. Zbor prepeva... bohemski, Mimi; — zdaj prihaja Nolijsva — Musette s svojim spremljevalcem Zupanom. Prvi vtis: njena gracijska postava me živo

spominja navihane mamzelle Nitouche, ki je pobegnila iz penzionata in se pojavila na gledališkem oderu. To dekletce, to punčko je tip pravega pariškega gaminja, vsaka njena kretnja izdaja romantično živahnost, to je žena-otročica, navihanka, razposajenka, živo srebro — to je resnična Parižanka iz Quartier Latina, dekletce iz predmestja, ki spravlja svojega prijatelja s svojo kapricioznostjo v obup, in je v vsej svoji nebrzdani očarjivosti...

Zbor in kolegi — vse jo gleda in vsem žare lica od zadovoljstva — val so letajoč menjači (!) — za letošnjo sezono imajo atrakcijo! Svetla zvezdica je zablistela danes na krožnem horizontu našega odra in obeta postati kmalu prava zvezda. Musettina arija je kamen preizkušnje. Kakšna tišina vlada na oderu, predno zavijti Stritof palico in zavzame srebrni glas! Vse je tu: tehnika, različna dikcija, odlično prednašanje fraz — srce se nam smeje! Kar čudovito je, kako raste iz te film-

nosena, da je njegov trud prinesel slavo in korist drugim. Nikoli ne pozabim Danilo-ve žalosti, ko v borbi Hribarja s Kregarjem ni dosegel zmage že v prvem spopadu. Takrat se je zagnal v boj še drugi in zmagal.

In ni bilo časa, da bi se namenovali Danilo. Spomnite se le na dve veliki prireditvi za Prešernov spomenik, na jubileje Ivana Hribarja, dr. Tavčarja in Franje Tavčarjeve, na sprejeme Čehoslovakov in na veličastni izpredvoj po mestu od pravnarstva in rojstvu Jugoslavije! Spomnite se na pogrebe Antona Askerca, dr. Iv. Oražna in Ivana Cankarja! Spomnite se na vse najlepše trenutke iskrenega radovanja ali žalovanja nacionalne Ljubljane in zmerom ste videli Danilo Šapljo na čelu prireditvenih odborov! Okus in takt sta ga vodila, a disciplina in vzornost reda sta odlikovala vsako Daniloovo svečanost in prireditve.

Več let je bil ognjevit agilen starosta bežigradskega Sokola, njegov ustanovitelj, ki je iz ničesar ustvaril telovadnico s poslopijem, prikladal v življenje bežigradske pevsko sokolsko društvo ter se vrhu tega boril za koristi in opešava dotlej znamenjenega Bežigrada. Da je danes Bežigrad eden izmed najlepših predelov našega mesta, je v veliki meri zaslug našega Danila Šaplja.

Pa končno ne smem pozabiti našega gledališča in Danilovih zaslug za njegov prosep. Kot skrajno vestnega knjigovodjo, spretnega blaginika in praktičnega gospodarja mi je takratni župan Hribar pridelil kot gledališkemu ravnatelju Danila Šaplja. Vsa tista strašna gledališka leta sva delala za red in uspeh slovenskega gledališča v Ljubljani in bratski slogi. Točno sva plačevala gáže članstvu 1. in 15. vsakega meseca, a poravnava točno tudi vse račune agenturam in trgovcem. Da je bilo tako, je v največji meri tudi zaslug Danila Šaplja. Kot blaginika Dramatičnega društva je deloval tudi za menoj, v dobri pok. prof. Fr. Kobala, Hubada in župančiča, a po polomu iznova z menoj v dobri, ko sva vodila redna gostovanja zagrebške opere in operete sploščata vojne pod vodstvom g. intendanta Vlad. pl. Treščeca. Zmeraj in povsod je bil Šaplja idealen gospodar in finančnik.

Ko je umrl, pa je želel, da se izvrši njegov pogreb brez parade in da se ga udeleže le njegovi resnični prijatelji. Parade drugim, sebi le iskrenosti in prijateljstva. Zgodilo se je tako, kakor je bil odredil s svojo oporoko že l. 1935! Podivaj v miru, ljubi Danilo!

Fr. Govekar

Otrok brez rojstnega kraja

Menda se ni na svetu človeka, ki bi ne imel rojstnega kraja. Prvega otroka brez rojstnega kraja so dobili na švedskem, kjer je bila rojena neka deklica v zraku. Gospa Overtornova iz Stockholma je došla brzojavko, da je njena mati v Bode-nu na finski meji nevarno zbolela. Gospa je bila v zadnjem mesecu nosečnosti in za pot se je odločila šele po posvetovanju z zdravnikom. Da bi prišla čim prej k materi, je odpotovala s letalom. V zračnih višavah je pa naenkrat dobila porodne krče in srečno je povila deklico.

S tem je pa nastalo zamotano pravno vprašanje, kako določiti otroku rojstni kraj, kakor ga mora imeti vsak človek v civiliziranih državah. Juristi s takim pri-

nosni, da je njegov trud prinesel slavo in korist drugim. Nikoli ne pozabim Danilo-ve žalosti, ko v borbi Hribarja s Kregarjem ni dosegel zmage že v prvem spopadu. Takrat se je zagnal v boj še drugi in zmagal.

In ni bilo časa, da bi se namenovali Danilo. Spomnite se le na dve veliki prireditvi za Prešernov spomenik, na jubileje Ivana Hribarja, dr. Tavčarja in Franje Tavčarjeve, na sprejeme Čehoslovakov in na veličastni izpredvoj po mestu od pravnarstva in rojstvu Jugoslavije! Spomnite se na pogrebe Antona Askerca, dr. Iv. Oražna in Ivana Cankarja! Spomnite se na vse najlepše trenutke iskrenega radovanja ali žalovanja nacionalne Ljubljane in zmerom ste videli Danilo Šapljo na čelu prireditvenih odborov! Okus in takt sta ga vodila, a disciplina in vzornost reda sta odlikovala vsako Daniloovo svečanost in prireditve.

Več let je bil ognjevit agilen starosta bežigradskega Sokola, njegov ustanovitelj, ki je iz ničesar ustvaril telovadnico s poslopijem, prikladal v življenje bežigradske pevsko sokolsko društvo ter se vrhu tega boril za koristi in opešava dotlej znamenjenega Bežigrada. Da je danes Bežigrad eden izmed najlepših predelov našega mesta, je v veliki meri zaslug našega Danila Šaplja.

Pa končno ne smem pozabiti našega gledališča in Danilovih zaslug za njegov prosep. Kot skrajno vestnega knjigovodjo, spretnega blaginika in praktičnega gospodarja mi je takratni župan Hribar pridelil kot gledališkemu ravnatelju Danila Šaplja. Vsa tista strašna gledališka leta sva delala za red in uspeh slovenskega gledališča v Ljubljani in bratski slogi. Točno sva plačevala gáže članstvu 1. in 15. vsakega meseca, a poravnava točno tudi vse račune agenturam in trgovcem. Da je bilo tako, je v največji meri tudi zaslug Danila Šaplja. Kot blaginika Dramatičnega društva je deloval tudi za menoj, v dobri pok. prof. Fr. Kobala, Hubada in župančiča, a po polomu iznova z menoj v dobri, ko sva vodila redna gostovanja zagrebške opere in operete sploščata vojne pod vodstvom g. intendanta Vlad. pl. Treščeca. Zmeraj in povsod je bil Šaplja idealen gospodar in finančnik.

Ko je umrl, pa je želel, da se izvrši njegov pogreb brez parade in da se ga udeleže le njegovi resnični prijatelji. Parade drugim, sebi le iskrenosti in prijateljstva. Zgodilo se je tako, kakor je bil odredil s svojo oporoko že l. 1935! Podivaj v miru, ljubi Danilo!

Fr. Govekar

44.000 neviht na dan

Zanimivi so izsledki točnega opazovanja 3.000 stanic, ki so zadnje leta statistično beležile neurja in viharje v poednih delih sveta. Okrog 16.000.000 neviht divja vsako leto nad zemljo, kar pomeni, da jih pride povprečno 44.000 na dan. Vsak trenutek divja nevihta na 1.800 krajev sveta in vsako sekundo zažari na nebu 360.000 bliskov.

V krajih, najbogatejših na nevihtah, so našli na leto nad 110 viharov dol. Točno 110 so jih našli v srednji Braziliji, 135 v Panami, 140 v južni Mehiki, 150 v notranjem Kongu in 220 na Javi. Na Javi je torej največ neviht. Najmanj je neviht v polarnih krajih in v subtropskem pasu. Tu so na leto največ 4 nevihte. Tu di zapadna ameriška obala neviht skoraj ne pozna. Zelo redko, skoraj nikoli ne slišijo grmenja prebivalci antarktičnih krajev.

Iz Moskve poročajo, da so opazovanja raziskovalcev na ledeni gori potrdila važno dejstvo, o katerem se je mogla doslej govoriti samo kot o hipotezi. Poleti se namreč ledene gore na površini tope, ker pride led v stik s toplejšim zrakom, spodaj pa naraščajo. Zato ostanejo ledene gore čez poletje debele povprečno 2 do 2,50 m. Na tej ugotovitvi silni trditelj Rusov na ledeni gori, da se lahko spuste na njo tudi težka letala, čeprav led ni gladek in da bodo lahko pustili na ledeni gori tudi zalogo pogonskih snovi, potrebnih za iskanje Levanevskega. Opazovanja Papaninove skupine in poleti z Rudolfovoga otoka so pa pomagali dognati še nekaj drugega, da so namreč bila trdna ledena polja v letošnjem poletju na vsem ogromnem prostoru od 85. stopinje severne širine tja do tečaj. V območju Zemlje Franca Jožefa so pa segala trdna ledena polja še dalje proti jugu.

Ce upošteva vse to, lahko smatramo za pravilno naziranje glavne uprave Severne morske poti, da je bil Levanevski v oblasti trdnih ledenih polj, ko se je moral spustiti na tla in da se je torej lahko spustil na led. Najbrž je obšel nekje južno od 88. stopinje severne širine in približno na 148. stopinji zapadne dolžine, kar pomeni meridian, ki gre preko Fair-

Dve o Sandrokovu

O znani, nedavno umrli igralci Adeli Sandrokovu je krožilo mnogo anekdot. Posebno znatni za njo sta dve. Sandrokovu je šla nekoč po berlinski ulici. Na vogalu je zagledala slepega be-rarja. Vrgla mu je v klobok pest drobiža, rekoč: Kupite si nove čevlje, vaši so že močno raztrgani. Slepec je pa odgovoril: Jawohl, Herr General!

Sandrokovu so pozvali nekoč na krst. Nek mladi igralci se je bil rodil sinček. Med pojedino so vsi občudovali novorojenčka. Tudi Sandrokovu ga je hotela videti. Dvignila je plenicke, gleda nekaj časa, potem je pa dejala s svojim globokim glasom: Če me ne vara spomin, bo to možič!

— Tudi to vam mora biti znano.
— Bila je vaša zaročenka.
— Volekine je vas dobro informiral. Ali ste tudi vi na njegovem proračunu propagande? Zaničljivo je skomignila z rameni.
— Smatrala sem vas za premetenega, — je dejala samozvestno.
Grizel si je ustnice in močkal. Nastala je mučna tišina. Morala je napeti vse sile, da je zopet našla svoj zapeljivi nasmeš.
— Mar mislite, da bivaš Hawkstonova ljubica kaj potrebuje? Ta mož plača vse, tudi svoje prazne objube. Toda plačuje jih kraljevsko, plačuje jih samo s svojim zlatom...
In stisnjenih zob je pripomnila tiše:
... ki je zelo poceni.
Zdelo se je, da je de Brancelin v duhu odsoten. Na obrazu se mu je poznalo, da globoko razmišlja. Ni ga hotela motiti, pustila je njegove misli bloditi po poti, ki jo jim je bila odprla.
— Ali se vam ne zdi, da je bila usoda previdna, ko je naju seznanila? — je vprašala naenkrat.
— Previdnost se mi zdi laskava, — je pritrdil: Vstala je.
— Opazujejo naju. Če mislite tako, kakor mislim jaz, da je ta pogovor vreden nadaljevanja, pridite čez eno uro k meni na dom. Ulice bodo prazne, kajti ob tem času ljudje počivajo. Stanujem v Bubb-ling Well Roadu...
Robert je dvignil glavo. Naslednje besede je namenovala izgovorila s posebnim poudarkom:

Železniške tehnike

Glavno mesto Norveške Oslo je svezano s pristaniščem Berganom z železnico, dolgo blizu 500 km. Ta železnica doseže sredi večnega snega in ledu višino okrog 1.300 metrov. Krasna železniška proga se vije po strmih granitnih skalah in večinoma po neobljanih krajih, zdaj skozi goste brevoze gozdove, zdaj zopet nad divjimi gorskimi potoki mimo neštetih vodopadov, prepado- in samotnih jezer skozi dolgo vrsto predorov in galerij. Po 5 km dolgem predoru skozi divje romantične kraje se spusti zopet k morju.

Ta železnica je bila zgrajena leta 1909 in njenemu projektantu norveškemu inženjerju Lekve so postavili na najvišji postaji Finse časten obelisk takoj kraj drugega, ki stoji tu v spomin na poset nesrečnega polarnega raziskovalca kapitana Scotta. Vožnja po vsej progi traja 13 ur. Pelješče v udobnih, krasno opremljenih vagonih tako, da te vožnja prav nič ne utruja. Ne samo gradnja proge je bila težka, temveč je silno težko tudi njeno vzdrževanje, zlasti pozimi, ko divjajo strahoviti snežni meteži in ko progo večkrat zatrpajo plazovi. Pozimi se bje tu hud boj z naravo in vanj morajo posesti tudi znani norveški snežni plugi. Skoraj vsaka postaja, pa naj bo že Honnetpasa, Al, Myrdall ali Voss, je slovit kraj svetovne turisticke ter iahodisce v čarobne fjorde in sedeže starih Vikingov.

Kje je Levanevski?

Domneve in ugibanja v zvezi z opazovanji Papaninijeve skupine na ledeni gori

banaka. To pa pomeni, da se je spustil Levanevski na led približno na isti zemljepisni širini, na kateri je zdel staciona. Severni tečaj, torej na 87°9' severne širine. Z drugimi besedami rečeno, med staciona Severni tečaj je v zračni črti 600 ali 700 km razdalje. Ledena gora, na katero bi se bil mogel spustiti Levanevski, se gotovo tudi premika. Hitrost morskega toka in tudi smer sta z opazovanji Papaninove skupine na ledeni gori toliko pojasnjeni, da lahko s precejšnjo točnostjo določijo smer iskanja Levanevskega.

Stanica Severni tečaj ima zadnje čase viharov, deževno vreme z gosto meglo. To vreme je zajelo ogromno prostornost od tečajja do Arhangelska. Zato so odletela tri letala, poslana iz Moskve na ledeno goro k Papaninovi skupini, iz Arhangelska v Andermo, odkoder je najkrajša zveza preko Vajgača. Nove zemlje in otočja Franca Jožefa. Nadaljnji poleti in iskanje Levanevskega bodo odvisni v prvi vrsti od vremena. Okrog severnega tečajja je še vedno poletna toplota. V Andermi imajo povprečno 6°, na Rudolfovem otoku 2° nad ničlo, na ledeni gori, kjer je Papaninova skupina, pa 1° pod ničlo. Na ledeni gori je že zapolnjen. Solnce se polagoma nagiblje obzorju, poleg tega ga pa zastira še megla.

Tovarna sleparij

V milijonih mestih, kakor sta Pariz in London, lahko kupiš različne predmete, ki jih rabijo sleparji pri igranju. Zato pa morajo dobro poznati prava pota in vire vsemestnega podzemlja. Rekord ima tudi na tem polju Amerika, kjer so nedavno odkrili celo tovarno, izdelujočo raznovrstne prepovedane predmete odnosno pripomočke za sleparije. Policija v Newarku v državi New York je priredila racijo na sleparske kvartirce. Pri enem je našla katalog tovarne, ki je ponujala sleparjem najrazličnejše pripomočke. Preiskava je dognala, da so pošiljali ta katalog skrivaj odjemalcem v velika mesta po vsem svetu. Razen zaznamovanih kart so našli v katalogu kot specialiteta tovarne tudi posebno spretno izdelane kocke, s katerimi lahko slepar poljubno meče velike ali male številke. Tovarna ponuja tudi magnetične kocke, na katere se da vpihati z magnetom, skriviti pod igralno mizico. Kvartopircem je pripravila tovarna posebne reflektorje ali zrcala v skaticah za vzgibalce. Z njihovo pomočjo lahko gledajo svojim sosedom v karte. Sleparji imajo svoje pripomočke skrivne v rokavih.

SOKOL

Sokol Krška vas. Tudi sokolsko društvo v Krški vasi je lepo proslavilo rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Na predvečer smo zakurili kres, a članstvo se je udeležilo bakla v Brežicah, katero je priredilo sokolsko društvo Brežice in je bila lepa in veličastna manifestacija, s katero se je pokazalo vsem, kako globoko ljubezen do kralja jo nese sokolstvo temveč ves narod. Na 6. t. m. se je v gasilskem domu vršila slavnostna seja gasilskega društva, na kateri je bil tudi lepo proslavljen kraljev rojstni dan.

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Roman

— Ali vas smem prositi, madame, da bi ga sprejeli?
— Hvala, ga že imam.
— Delež bom torej časti in veselja, da vas bom videl na svečanosti, čeprav si ne morem šteti v čast, da bi vas bil smel povabiti.
Poljubil ji je roko in se postovil.

— No torej, kaj pravite našemu Sanghaju? — je začela pogovor lepa lady.
— To malo, kar poznam v njem, se mi zdi polno neslutenege.

— Mar ni neslutenež sol življenja?
— Mnogo soli presoli jed.
— Skratka, Sanghaj vam ne ugaja?
— Tega nisem trdil.

Očividno je skušala napraviti na Roberta čim ugodnejši vtis in zato si je pomagala s sladkim nasmehom, z bežino svojih zob, z bujnimi nedrji. Bila je zares lepa in tega se je zavedala. Njeno te-

lo je izžarevalo omamen vonj in rdečkasto zlata aureola las je dajala preverno mikavnost nepremičnemu pogledu njenih zelenih oči. Robert se je čutil zbeganega, čim se je dotaknil njenega boka. Ne da bi ga nehala opazovati, ga je vprašala ko-ketno:

— Gospod de Brancelin, ali mi dovolite zelo diskretno vprašanje?
— Če bom mogel, vam odgovorim nanj, gospa.
— Kaj je vas privedlo v Sanghaj?
Zadržal je, odgovoril pa ni. Pomembno se je nasmešnila:

— Slutila sem to.
— Kaj ste slutili?
— Da mi ne boste odgovorili.
Premislil jo je s pogledom hladnega sovraštva.
— To je vam menda povedal tisti Volskin?
Počila je v prisiljen smeh.
— Imenitno! Rada imam odkrite udarce te vrste, čeprav mi ničesar ne povedo. In tako vam pojasnim svojo odkritostnost.
Pogledala mu je naravnost v oči.
— Sovražim Hawkstona še bolj, nego vi, gospod.
— Kdo vam pravi, da ga sovražim?
— Igram odkrito, storite vi isto. Gospod de Brancelin, štiri leta sem bila pričelnica Ismaila Hawkstona. Objubil mi je zakon. Zdaj vam ho-tu menda že dovolj jasno?

— Da, — je priznal Robert hladno.
— No, torej, karte na mizo, hočete?... Poznali ste njegovo ženo prej, predno je postala to.

— Tudi to vam mora biti znano.
— Bila je vaša zaročenka.
— Volekine je vas dobro informiral. Ali ste tudi vi na njegovem proračunu propagande? Zaničljivo je skomignila z rameni.
— Smatrala sem vas za premetenega, — je dejala samozvestno.
Grizel si je ustnice in močkal. Nastala je mučna tišina. Morala je napeti vse sile, da je zopet našla svoj zapeljivi nasmeš.
— Mar mislite, da bivaš Hawkstonova ljubica kaj potrebuje? Ta mož plača vse, tudi svoje prazne objube. Toda plačuje jih kraljevsko, plačuje jih samo s svojim zlatom...
In stisnjenih zob je pripomnila tiše:
... ki je zelo poceni.
Zdelo se je, da je de Brancelin v duhu odsoten. Na obrazu se mu je poznalo, da globoko razmišlja. Ni ga hotela motiti, pustila je njegove misli bloditi po poti, ki jo jim je bila odprla.
— Ali se vam ne zdi, da je bila usoda previdna, ko je naju seznanila? — je vprašala naenkrat.
— Previdnost se mi zdi laskava, — je pritrdil: Vstala je.
— Opazujejo naju. Če mislite tako, kakor mislim jaz, da je ta pogovor vreden nadaljevanja, pridite čez eno uro k meni na dom. Ulice bodo prazne, kajti ob tem času ljudje počivajo. Stanujem v Bubb-ling Well Roadu...
Robert je dvignil glavo. Naslednje besede je namenovala izgovorila s posebnim poudarkom:

... blizu palače sira Hawkstona. Kulji vas pri-peljejo tja. Zadržujte, če jim porečete v lomljeni angleščini: — V Secret hole, Sun-Yat-Senova. — Ste si zapomnili?
— Da.
— In pridrete?
Robert je okleval. Njegov obraz je dobil trde poteze.
— Pridem.
Razburjeno mu je stisnila roko in pokimala slu-gi. Kmalu jo je kuli peljal po Road-Foche.

— Ko se je de Brancelin po velikem trudu zdrnil iz globoke zamišljenosti, je opazil, da je dvorana že prazna. Poklical je plačalnice, da bi plačal. V lomljeni angeščini, požirajoč vse »re, mu je Kita-jec povedal, da je poravnal račun de Mervent. Robert je vstal in odšel na ulico, kjer ga je zalilo solnce z ognjeno prho svojih žarkov. Kitajski vratar, zavedajoč se važnosti svojega položaja, je su-nji v bližini dremajočega kulja, da je prihitel s svojim vozičkom.
Komaj je grof sedel v dvokolico, jo je ubral ku-li z njo na vso moč po mestu, ne da bi vprašal kam naj gospoda odpelje. Robertu se ni posrečilo usta-viti ga, dokler ni pretekel dobrega pol kilometra.
— Kam pa tako tečeš, zverina?
— Jaz ne vedim, missie.
— Kam me pelješ?
— Kamor ti hoteti, missie.

— Tudi to vam mora biti znano.
— Bila je vaša zaročenka.
— Volekine je vas dobro informiral. Ali ste tudi vi na njegovem proračunu propagande? Zaničljivo je skomignila z rameni.
— Smatrala sem vas za premetenega, — je dejala samozvestno.
Grizel si je ustnice in močkal. Nastala je mučna tišina. Morala je napeti vse sile, da je zopet našla svoj zapeljivi nasmeš.
— Mar mislite, da bivaš Hawkstonova ljubica kaj potrebuje? Ta mož plača vse, tudi svoje prazne objube. Toda plačuje jih kraljevsko, plačuje jih samo s svojim zlatom...
In stisnjenih zob je pripomnila tiše:
... ki je zelo poceni.
Zdelo se je, da je de Brancelin v duhu odsoten. Na obrazu se mu je poznalo, da globoko razmišlja. Ni ga hotela motiti, pustila je njegove misli bloditi po poti, ki jo jim je bila odprla.
— Ali se vam ne zdi, da je bila usoda previdna, ko je naju seznanila? — je vprašala naenkrat.
— Previdnost se mi zdi laskava, — je pritrdil: Vstala je.
— Opazujejo naju. Če mislite tako, kakor mislim jaz, da je ta pogovor vreden nadaljevanja, pridite čez eno uro k meni na dom. Ulice bodo prazne, kajti ob tem času ljudje počivajo. Stanujem v Bubb-ling Well Roadu...
Robert je dvignil glavo. Naslednje besede je namenovala izgovorila s posebnim poudarkom:

— Tudi to vam mora biti znano.
— Bila je vaša zaročenka.
— Volekine je vas dobro informiral. Ali ste tudi vi na njegovem proračunu propagande? Zaničljivo je skomignila z rameni.
— Smatrala sem vas za premetenega, — je dejala samozvestno.
Grizel si je ustnice in močkal. Nastala je mučna tišina. Morala je napeti vse sile, da je zopet našla svoj zapeljivi nasmeš.
— Mar mislite, da bivaš Hawkstonova ljubica kaj potrebuje? Ta mož plača vse, tudi svoje prazne objube. Toda plačuje jih kraljevsko, plačuje jih samo s svojim zlatom...
In stisnjenih zob je pripomnila tiše:
... ki je zelo poceni.
Zdelo se je, da je de Brancelin v duhu odsoten. Na obrazu se mu je poznalo, da globoko razmišlja. Ni ga hotela motiti, pustila je njegove misli bloditi po poti, ki jo jim je bila odprla.
— Ali se vam ne zdi, da je bila usoda previdna, ko je naju seznanila? — je vprašala naenkrat.
— Previdnost se mi zdi laskava, — je pritrdil: Vstala je.
— Opazujejo naju. Če mislite tako, kakor mislim jaz, da je ta pogovor vreden nadaljevanja, pridite čez eno uro k meni na dom. Ulice bodo prazne, kajti ob tem času ljudje počivajo. Stanujem v Bubb-ling Well Roadu...
Robert je dvignil glavo. Naslednje besede je namenovala izgovorila s posebnim poudarkom:

— Tudi to vam mora biti znano.
— Bila je vaša zaročenka.
— Volekine je vas dobro informiral. Ali ste tudi vi na njegovem proračunu propagande? Zaničljivo je skomignila z rameni.
— Smatrala sem vas za premetenega, — je dejala samozvestno.
Grizel si je ustnice in močkal. Nastala je mučna tišina. Morala je napeti vse sile, da je zopet našla svoj zapeljivi nasmeš.
— Mar mislite, da bivaš Hawkstonova ljubica kaj potrebuje? Ta mož plača vse, tudi svoje prazne objube. Toda plačuje jih kraljevsko, plačuje jih samo s svojim zlatom...
In stisnjenih zob je pripomnila tiše:
... ki je zelo poceni.
Zdelo se je, da je de Brancelin v duhu odsoten. Na obrazu se mu je poznalo, da globoko razmišlja. Ni ga hotela motiti, pustila je njegove misli bloditi po poti, ki jo jim je bila odprla.
— Ali se vam ne zdi, da je bila usoda previdna, ko je naju seznanila? — je vprašala naenkrat.
— Previdnost se mi zdi laskava, — je pritrdil: Vstala je.
— Opazujejo naju. Če mislite tako, kakor mislim jaz, da je ta pogovor vreden nadaljevanja, pridite čez eno uro k meni na dom. Ulice bodo prazne, kajti ob tem času ljudje počivajo. Stanujem v Bubb-ling Well Roadu...
Robert je dvignil glavo. Naslednje besede je namenovala izgovorila s posebnim poudarkom:

— Tudi to vam mora biti znano.
— Bila je vaša zaročenka.
— Volekine je vas dobro informiral. Ali ste tudi vi na njegovem proračunu propagande? Zaničljivo je skomignila z rameni.
— Smatrala sem vas za premetenega, — je dejala samozvestno.
Grizel si je ustnice in močkal. Nastala je mučna tišina. Morala je napeti vse sile, da je zopet našla svoj zapeljivi nasmeš.
— Mar mislite, da bivaš Hawkstonova ljubica kaj potrebuje? Ta mož plača vse, tudi svoje prazne objube. Toda plačuje jih kraljevsko, plačuje jih samo s svojim zlatom...
In stisnjenih zob je pripomnila tiše:
... ki je zelo poceni.
Zdelo se je, da je de Brancelin v duhu odsoten. Na obrazu se mu je poznalo, da globoko razmišlja. Ni ga hotela motiti, pustila je njegove misli bloditi po poti, ki jo jim je bila odprla.
— Ali se vam ne zdi, da je bila usoda previdna, ko je naju seznanila? — je vprašala naenkrat.
— Previdnost se mi zdi laskava, — je pritrdil: Vstala je.
— Opazujejo naju. Če mislite tako, kakor mislim jaz, da je ta pogovor vreden nadaljevanja, pridite čez eno uro k meni na dom. Ulice bodo prazne, kajti ob tem času ljudje počivajo. Stanujem v Bubb-ling Well Roadu...
Robert je dvignil glavo. Naslednje besede je namenovala izgovorila s posebnim poudarkom:

— Tudi to vam mora biti znano.
— Bila je vaša zaročenka.
— Volekine je vas dobro informiral. Ali ste tudi vi na njegovem proračunu propagande? Zaničljivo je skomignila z rameni.
— Smatrala sem vas za premetenega, — je dejala samozvestno.
Grizel si je ustnice in močkal. Nastala je mučna tišina. Morala je napeti vse sile, da je zopet našla svoj zapeljivi nasmeš.
— Mar mislite, da bivaš Hawkstonova ljubica kaj potrebuje? Ta mož plača vse, tudi svoje prazne objube. Toda plačuje jih kraljevsko, plačuje jih samo s svojim zlatom...
In stisnjenih zob je pripomnila tiše:
... ki je zelo poceni.
Zdelo se je, da je de Brancelin v duhu odsoten. Na obrazu se mu je poznalo, da globoko razmišlja. Ni ga hotela motiti, pustila je njegove misli bloditi po poti, ki jo jim je bila odprla.
— Ali se vam ne zdi, da je bila usoda previdna, ko je naju seznanila? — je vprašala naenkrat.
— Previdnost se mi zdi laskava, — je pritrdil: Vstala je.
— Opazujejo naju. Če mislite tako, kakor mislim jaz, da je ta pogovor vreden nadaljevanja, pridite čez eno uro k meni na dom. Ulice bodo prazne, kajti ob tem času ljudje počivajo. Stanujem v Bubb-ling Well Roadu...
Robert je dvignil glavo. Naslednje besede je namenovala izgovorila s posebnim poudarkom:

— Tudi to vam mora biti znano.
— Bila je vaša zaročenka.
— Volekine je vas dobro informiral. Ali ste tudi vi na njegovem proračunu propagande? Zaničljivo je skomignila z rameni.
— Smatrala sem vas za premetenega, — je dejala samozvestno.
Grizel si je ustnice in močkal. Nastala je mučna tišina. Morala je napeti vse sile, da je zopet našla svoj zapeljivi nasmeš.
— Mar mislite, da bivaš Hawkstonova ljubica kaj potrebuje? Ta mož plača vse, tudi svoje prazne objube. Toda plačuje jih kraljevsko, plačuje jih samo s svojim zlatom...
In stisnjenih zob je pripomnila tiše:
... ki je zelo poceni.
Zdelo se je, da je de Brancelin v duhu odsoten. Na obrazu se mu je poznalo, da globoko razmišlja. Ni ga hotela motiti, pustila je njegove misli bloditi po poti, ki jo jim je bila odprla.
— Ali se vam ne zdi, da je bila usoda previdna, ko je naju seznanila? — je vprašala naenkrat.
— Previdnost se mi zdi laskava, — je pritrdil: Vstala je.
— Opazujejo naju. Če mislite tako, kakor mislim jaz, da je ta pogovor vreden nadaljevanja, pridite čez eno uro k meni na dom. Ulice bodo prazne, kajti ob tem času ljudje počivajo. Stanujem v Bubb-ling Well Roadu...
Robert je dvignil glavo. Naslednje besede je namenovala izgovorila s posebnim poudarkom:

— Tudi to vam mora biti znano.
— Bila je vaša zaročenka.
— Volekine je vas dobro informiral. Ali ste tudi vi na njegovem proračunu propagande? Zaničljivo je skomignila z rameni.
— Smatrala sem vas za premetenega, — je dejala samozvestno.
Grizel si